

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Komunikační funkce veřejné správy v krizovém řízení

Pavčina Javůrková

Bakalářská práce
2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavλίna JAVÚRKOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa - Krizový management**
Název tématu: **Komunikační funkce veřejné správy v krizovém řízení**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1/Krizové řízení- jeho obsah a vymezení
- 2/Reálné hrozby a rizika 21.století
- 3/Dotčené orgány při řízení krizových situací
- 4/Základy komunikace ve Veřejné správě a její specifika v případě řešení krizových situací
- 5/Formy a způsoby komunikace v IZS
- 6/Možnosti zlepšení komunikačních systémů v důsledku rozvoje.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Krizový management I.-ochrana obyvatelstva,mimořádné události
Doc.Ing.Radim Roudný,CSc.
Doc.RNDr.Petr Linhart,CSc.
Krizový management III - Teorie a praxe rizika
Doc.Ing.Radim Roudný,CSc.
Doc.RNDr.Petr Linhart,CSc.
Krizové řízení - RNDr.Dana Procházková,DrSc.
Prof.Ing.Josef Říha,DrSc.
Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu
- Horák R. a kol.
Řízení rizik - Smejkal V. a Rais K.
Studijní materiály ke komunikaci v krizích
- Doc.RNDr.Petr Linhart,CSc.
Průvodce mezilidskou komunikací
- Plňava I.
Základy mezilidské komunikace
- De Vito
Cisis Intervention and Cisis Management(Strategie That Work in School
and Communitiens) - Thompson R.

Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Petr Linhart, CSc.
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: 18. června 2008

Termín odevzdání bakalářské práce: 1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. července 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č.121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2009

Pavčina Javůrková

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat doc. RNDr. Petru Linhartovi, CSc. za jeho pomoc při vypracování mé bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat doc. Ing. Radimovi Roudnému, CSc. za pomoc při zpracovávání výsledků dotazníkového šetření. A pracovníci krizového řízení obce s rozšířenou působností Ústí nad Orlicí za poskytnuté informace, které jsem použila pro sestavení dotazníku.

ANOTACE

Komunikace v krizových situacích je velmi důležitým faktorem zvládnání krizových situací. Práce upozorňuje na důležitost správného vymezení pojmů, nastavení legislativy a zvládnutí komunikace mezi jednotlivými účastníky krizových situací. V praktické části se pak zajímá o názory a informovanost veřejnosti na vybraném území Ústí nad Orlicí, kde v minulosti již došlo k těmto mimořádným událostem.

KLÍČOVÁ SLOVA

Krize, Krizové řízení, Mimořádné události, Riziko, Hrozba, Analýza, Přírodní události, Antropogenní katastrofy, IZS-integrovaný záchranný systém, komunikace

TITLE

Communication Function Public administration in Crisis management.

ANNOTATION

Communication is a very important factor of managing crisis situations. The thesis draws attention to the importance of correct specification of definitions, set-up of legislation and mastering of communication by individual participants in crisis situations. In practical part it deals with opinions and awarness of the public in the selected region of Usti nad Orlici where such emergency situations occurred in the past.

KEYWORDS

Crisis, crisis management, emergency situations, risk, threat, analysis, natural disasters, anthropogenic disasters, integrated rescue system, communication.

OBSAH:

Úvod :.....	6
1.....	Krizové řízení – jeho obsah a vymezení
	8
1.1 VYMEZENÍ POJMŮ.....	8
1.2 LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ.....	13
1.3 KRIZE A KRIZOVÉ ŘÍZENÍ.....	15
1.4 OBSAH KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	17
1.4.1 ANALÝZA	17
1.4.2 PLÁNOVÁNÍ.....	20
1.4.3 ORGANIZOVÁNÍ.....	21
1.4.4 REALIZACE.....	21
1.4.5 KONTROLA.....	21
2.....	Reálné hrozby a rizika 21. století
	22
2.1 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ.....	22
2.1.1 PŘÍRODNÍ UDÁLOSTI	24
2.1.2 ANTROPOGENNÍ KATASTROFY.....	26
2.2 KRIZOVÉ SITUACE V ČR.....	27
2.3 BUDOUCÍ REÁLNÉ HROZBY A RIZIKA VE SVĚTĚ.....	28
2.4 BUDOUCÍ REÁLNÉ HROZBY A RIZIKA V ČR.....	29
3.....	Dotčené orgány při řízení krizových situací
	30
3.1 ORGÁNY VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	30
3.2 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	31
3.3 IZS.....	32
3.3.1 HZS-JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	34
3.3.2 ZZS-ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA.....	34
3.3.3 PČR-POLICIE ČR.....	35
3.4 VÝCHOVA VEŘEJNÉ SPRÁVY PRO KRIZOVÉ SITUACE.....	35
3.5 VÝCHOVA OBČANŮ PRO KRIZOVÉ SITUACE.....	37
4	Základy komunikace ve veřejné správě a její specifika v případě řešení krizových

situací.....	38
4.1 KOMUNIKACE VEŘEJNÉ SPRÁVY NA VŠECH JEJÍCH ÚROVNÍCH.....	38
4.2 KOMUNIKACE VEŘEJNÉ SPRÁVY S VEŘEJNOSTÍ – PUBLIC RELATIONS.....	44
4.3 KOMUNIKACE VEŘEJNÉ SPRÁVY S OBČANY V OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ - ČÁST PRAKTICKÁ DOTAZNÍK „KOMUNIKACE VEŘEJNÉ SPRÁVY S OBČANY ÚSTÍ NAD ORLICÍ A JEJICH INFORMOVANOST V OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	46
Vyhodnocení dotazníku.....	47
A ZÁKLADNÍ ÚDAJE O DOTAZOVANÝCH.....	47
B ZKUŠENOST OBČANŮ S KRIZOVÝMI SITUACEMI V MINULOSTI.....	47
C SOUČASNÝ STAV KOMUNIKACE MĚSTSKÉ SPRÁVY A OBČANŮ.....	51
D VŠEOBECNÁ ČÁST TÝKAJÍCÍ SE ZNALOSTÍ OBČANŮ O KRIZOVÉM ŘÍZENÍ.....	56
ZÁVĚR VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	59
ZÁVĚR.....	69

Úvod :

Podnětem k tématu této práce jsou moje osobní zkušenosti. Nelze si nepovšimnout, že za poslední desetiletí se podíl přírodních mimořádných událostí hodně zvýšil. Každým rokem slyšíme v médiích o povodních. Pokaždé tato situace postihne jinou část naší republiky a tak výčet postižených míst za posledních deset let se úctyhodně zvýšil. K tomu se přidávají vichřice, přívaly sněhu, jehož nápor nedokáže zvládnout mnohé střechy domů. O dopravních haváriích snad ani není třeba mluvit. Na Univerzitu Pardubice jezdím autem, je to necelých 70 km od mého bydliště a za poslední rok je na silnici vždy při mé cestě nějaká havárie.

Před deseti lety jsem byla přímým účastníkem rozsáhlých povodní, které postihly naši republiku. Bydlím v Ústí nad Orlicí, v části Kerhartice, která byla před deseti lety na začátku léta zcela zatopena. Minimální výška hladiny vody v domech byla 0,75m. Než voda opadla, trvalo to 3 dny. Po tuto dobu občané přebývali ve svých domech na půdách či v patře. Pomoc, která do města proudila tehdy poměrně hojně, se však dostávala pouze na okraje postižených částí. I počáteční varování o nebezpečí bylo nedostačující.

Tehdy se projevila také lidská vlastnost, kterou popisují v první kapitole, podceňovat nastalou situaci, jinak řečeno nedocenit nastalé riziko. Vysvětlím to na příkladu povodně, které jsem byla účastníkem. Voda v řece po celý den stoupala, ale spousta lidí byla přes den v práci, a tak o nebezpečí nevěděla. Odpoledne jsem s manželem přijela autem domů. Voda již nedovolovala přístup přes některé komunikace, a proto jsem chtěla zahájit některé vyklízecí práce v domě. Manžel však byl přesvědčen, že se nemůže nic stát, vždyť něco takového nepamatovala ani jeho babička. Tak odešel s ostatními sousedy podívat se na řeku. Byla plná, leč k jejímu vylití zbývalo ještě dobrých několik desítek centimetrů. To všechny uklidnilo. Nikdo nevěděl, že na horním toku řeky, vzdáleném jen několik desítek metrů od čtvrti, jsou hasiči, a v místě, kde jsou břehy nízké, staví hráz. Během hodiny se stala situace neudržitelnou. Hráz se protrhla, voda se vlila do ulic a během několika minut bylo všude půl metru vody. Situaci tenkrát podcenili všichni. Na vyklízení již nezbylo moc času. Pokud by bylo přišlo varování včas a informace byly přesnější, určitě se dalo mnohému předejít. Také chování lidí se spíše přiklápělo k tomu, situaci zlehčit. Po několika letech se hrozba opakovala. Nic se tenkrát nestalo, ale panika po zkušenostech z nedávné doby byla veliká. Myslím, že ani tehdy nebylo zvládnuto varování obyvatel. Po neblahých zkušenostech se totiž dostavil opačný efekt. Policejní auta jezdila a hlásila varovné signály, mluvící sirény varovaly a panika rostla. Chyběly přesné informace.

Za těch deset let se lidé poučili. Mnohé obce se snažily vytvořit nějaká protipovodňová opatření. I legislativa se pohnula kupředu a vytvořily se způsoby pravidelného vzdělávání pracovníků krizového řízení. Zajímalo mne, jak vnímají

všechno toto snažení občané, mající vlastní zkušenosti s mimořádnými událostmi. Proto jsem sestavila dotazník, který je částí této práce na téma „Komunikace Veřejné správy s občany Ústí nad Orlicí a jejich informovanost v oblasti.“ S výběrem otázek mi pomáhala p.Jebousková – pracovník krizového řízení veřejné správy města Ústí nad Orlicí.

Cílem mé práce bylo zhodnotit současný stav komunikační funkce veřejné správy v krizovém řízení a na základě vlastního šetření navrhnout zkvalitnění v této oblasti.

Práce je rozdělena do dvou částí část 1- teoretická a část 2 - praktická. V teoretické části jsem popsala problematiku správného vymezení pojmů, legislativy a obsahu krizového řízení. Jsou zde nastíněna možná rizika a hrozby jak globálně-celosvětově, tak s vymezením pro ČR. Nakonec se zde zabývám samotnými účastníky krizového řízení, kteří jsou určeni nastalé situace řešit a zabývat se také preventivní činností či činnostmi likvidace následků mimořádných událostí. V praktické části se pak zúročí všechny předešlé informace. Zde se již zabývám samotnou komunikací mezi již předem definovanými účastníky krizových situací za pomoci definované terminologie a legislativy. Vše je zakončeno již zmiňovaným dotazníkem, jehož výsledky jsem se pokusila zpracovat v co nejširším možném měřítku. V závěru jsou shrnuty veškeré sebrané informace a jsou porovnány s výsledky dotazníkového šetření.

1 Krizové řízení – jeho obsah a vymezení

1.1 Vymezení pojmů

V oblasti terminologie Krizového řízení v českém jazyce je poměrně složitá situace. Čeština jako velice barvitý jazyk, má pro jednu situaci zpravidla více výrazů. Pro krizové řízení, je však přesné vymezení pojmů velmi důležité. Z důvodu správného určení nastalé situace, vytipování jejích příčin a samozřejmě i důsledků, při prevenci a samotné výuce krizového řízení bylo naprosto nezbytné stanovit pevnou terminologii. Pokud bychom to nechali na názoru, každý člověk si pod určitým pojmem představí různé situace a podle těchto představ se pak chová. Jako názornou ukázkou můžeme vzít slovo „hrozba“. Zeptala jsem se 6 náhodných lidí, co se jim vybaví při jeho vyslovení. Odpovědi jsou shrnuty do uvedené tabulky:

Tabulka 1-1- Informovanost lidí o terminologii krizového řízení

Počet dotázaných	pohlaví	vzdělání	věk	Odpovědi na otázku: Co si představujete pod pojmem "HROZBA" ?
1.	žena	Středoškolské	32	Válka, nebezpečí, konflikt
2.	žena	student	15	Velká bouřka, povodeň, požár
3.	muž	student	16	katastrofa
4.	muž	Středoškolské	43	nebezpečí
5.	žena	Středoškolské	29	Výprask, výhrůžka, finanční kolaps na burze
6.	žena	Středoškolské	35	Ohrožení, výprask,

Zdroj : Vlastní

Pokud máme dostatečně velký výběr dotázaných, dojdeme zajisté k zajímavým závěrům. Z takto malého vzorku nelze stoprocentně tvrdit, že občané mají malou slovní zásobu, nebo že jsou v této oblasti nevzdělaní. Je to názorná ukáзка faktu - bez pevně stanovené terminologie se jen těžko srozumitelně domluvíme. Odpovědi ztvárňují různé představy lidí o jedné skutečnosti. Dlouhou dobu v této oblasti nebyla nastavena žádná pravidla, což platí do jisté míry i v současnosti.

Obecně platí vlastnosti důležité pro terminologii¹ :

- Ustálenost, zaručující bezporuchovou komunikaci
- Systemovost, mající vliv na sepětí termínů daného oboru
- Přesnost a jednoznačnost, platí i pro definovaný vztah k synonymům a termínům sousedních oborů.
- Nosnost, schopnost být východiskem při tvorbě dalších termínů.

Pojmy týkající se státu jsou především základní funkce státu, což představuje zabezpečení trvale udržitelného rozvoje a důležitých zájmů státu. Chráněné zájmy státu, vycházející ze zajišťování ochrany životů a zdraví lidí, majetku, životního prostředí a samotné existence státu a bezpečnostní politika, která je souborem opatření pro řešení informační bezpečnosti na úrovni fyzické, personální, administrativní, počítačové a komunikační bezpečnosti vývojového prostředí. Aby byly plněny předchozí funkce a zájmy státu, potřebujeme znát a rozumět pojmům **bezpečnost**, představující situaci s co nejmenší pravděpodobností vzniku nežádoucích situací, nebo nízkou míru ohrožení a rizika. **Zabezpečení**, vychází z bezpečnosti, jsou to úkony k zajišťování bezpečnosti. **Nebezpečí**, představuje situaci ohrožující stav bezpečí a dnes velmi významná **ekonomická bezpečnost**, bezpečnost národního státu, seskupení států, kdy ekonomika objektu, jehož bezpečnost má být zajištěna není ohrožena hrozbami. Oblasti důsledků po vzniklé Mimořádné události se dotýká pojem **škoda**, představující určitou míru ztráty na hmotných a nehmotných věcech, zdraví lidí, životním prostředí, v sociální sféře apod. **Zranitelnost**, slabé místo kdy může dojít ke škodě, **dopad** jako výsledek jednání.

Dostáváme se do oblasti vymezení pojmů pro identifikaci samotné situace. Je to důležité pro každého, kdo potřebuje sestavit plán sledu událostí, činností a chování příslušných složek či lidí pro konkrétní situaci. Dle správně zvoleného pojmu dochází k přiřazení odpovídajících činností a vyvíjení menších či větších aktivit. Vše lépe pochopíte ze samotných pojmů. Patří sem **ohrožení** což je nastalá situace, kdy již neplatí stav bezpečí. Jeho velikost je ovlivněna prostředím a vnějšími vlivy. Ohrožení je často provázeno strachem. **Riziko**, jako pravděpodobnost nepříznivých dopadů v určitém čase a na konkrétním místě. Riziko závisí na velikosti ohrožení. Lze jej definovat i matematicky: „**Riziko = míra ohrožení x míra zranitelnosti**“. Jako poslední pojem sem patří slovo **hrozba**. Je to očekávaná nepříznivá událost. Pravděpodobnost vzniku opačného stavu než je stav bezpečí. Vyjádřeno rovnicí „**Hrozba = míra schopnosti útočníka x míra zranitelnosti x míra úmyslu**“.

¹ [1] ROUDNÝ, R., LINHART, P. *Krizový management III.*, s. 174.

Porovnejme pojmy-HROZBA a RIZIKO. Můžeme říci, že hrozby se obáváme. Z nich plynoucí rizika pak podstupujeme, ale také je můžeme různě měřit. Viz následující tabulka.

Tabulka 1-2 -Měření velikosti rizika

Velikost hrozby →	zanedbatelná	nížká	střední	vyšoká	Velmi vyšoká
Velikost ztráty ↓					
Zanedbatelná	Zcela zanedbatelné riziko	Takřka zanedbatelné riziko	Dosti nízké riziko	Nízké riziko	Střední riziko
nížká	Takřka zanedbatelné riziko	Velmi nízké riziko	Nízké riziko	Střední riziko	Vyšoké riziko
Střední	Velmi nízké riziko	Dosti nízké riziko	Střední riziko	Vyšoké riziko	Velmi vyšoké riziko
vyšoká	Dosti nízké riziko	Nízké riziko	Střední až vyšoké riziko	Velmi vyšoké riziko	Mimořádně vyšoké riziko
Velmi vyšoká	Nízké riziko	Střední riziko	Vyšoké riziko	Mimořádně vyšoké riziko	Katastrofických rozměrů riziko

Zdroj.: [2] PROCHÁZKOVÁ, D.,ŘÍHA, J.: *Krizové řízení*, s. 226.

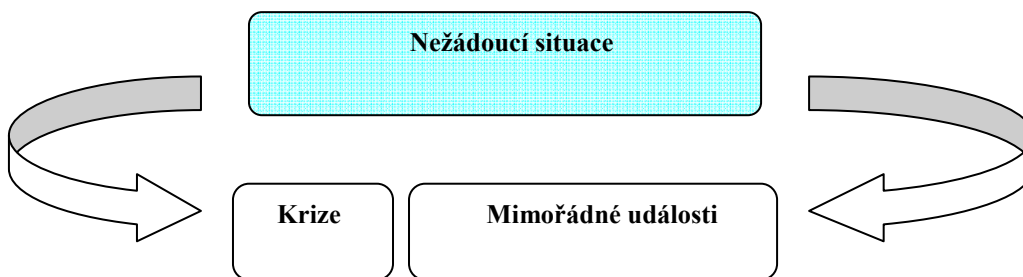
Jako poslední v řadě je pak pojem **pohroma**. Představuje situaci, kdy dochází ke značným škodám. Je používán v mezinárodním měřítku jako jsou orgány OSN. Představuje události s malým dopadem, počet obětí do 25 lidí. Při vyšším počtu obětí pak hovoříme o katastrofě. Oproti tomu bychom mohli zařadit slovo **spolehlivost**. Představuje jistotu, stav, kdy je situace v požadovaném stavu. Jeho opakem je **nespolehlivost**.

Rozlišujeme 3 základní modely spolehlivosti ² :

- **Sériový systém** - požadavkem spolehlivosti je, aby všechny prvky byly spolehlivé (součin pravděpodobností)
- **Paralelní systém** - požadavkem je, aby alespoň 1 prvek byl spolehlivý (1-součin(1-p))
- **Systém n-m** – aby *m* prvků systému o *n* prvcích bylo spolehlivých

Zaměříme se na pojmy, které popisují jednotlivé situace. Obecně platí, že všechny tyto stavy můžeme nazvat nežádoucími situacemi. Podle intenzity je dělíme na:

Graf 1-1- Nežádoucí situace

Zdroj :[2] PROCHÁZKOVÁ, D.,ŘÍHA, J.: *Krizové řízení.*, s. 226.

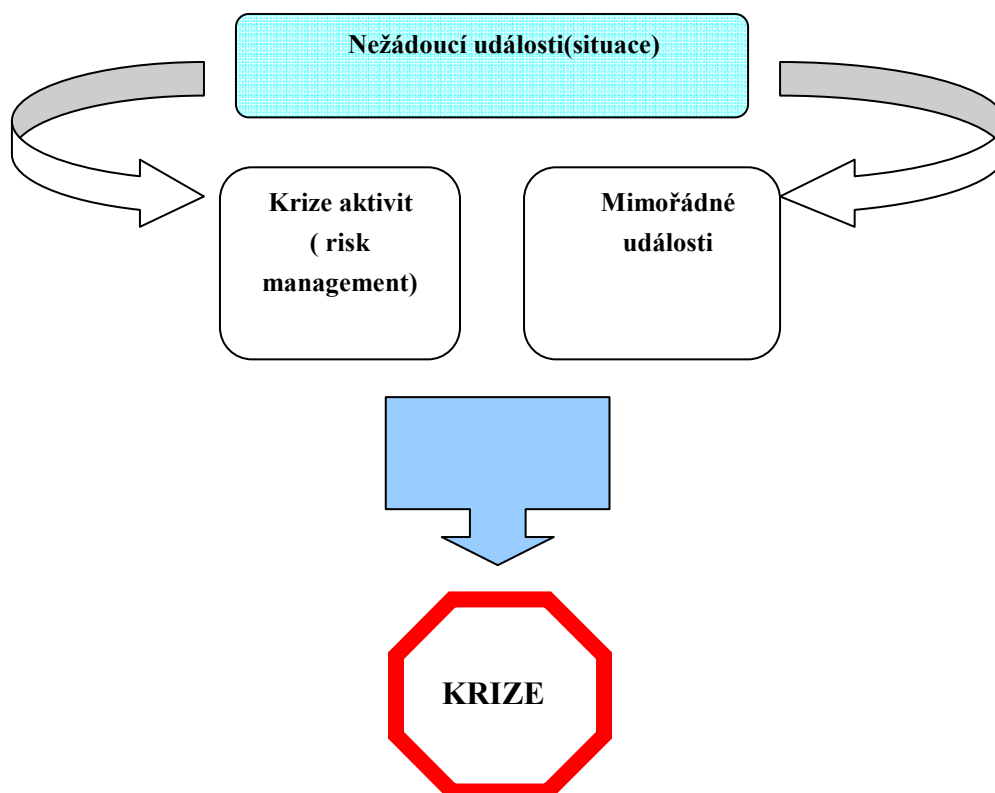
Mimořádná událost (MU). Rozumíme tím neplánovanou, nepříznivou situaci, jejíž vznik může vyvolat člověk svou činností, působení přírody, havárie, a která se nedá zlikvidovat vlastními silami. Pomáhají ji řešit složky IZS a vnější systém veřejné správy. Vyšším stupněm MU je pak **krizová situace**. Při ní dochází k přímému ohrožení demokracie, hospodářství, zdraví a životů osob, majetku ve větší míře a rozsahu. Nelze ji řešit vlastními prostředky a silou. Dle zákona 240/2000 Sb. a 110/1998 Sb. nastává tzv. **krizový stav**, když je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav.

Graf 1-1 nám člení nežádoucí situace na krize a mimořádné události. S takovýmto způsobem členění bych rozhodně nesouhlasila. Jestliže je **mimořádná událost** neplánovanou, nepříznivou situací a v zápětí se zde uvádí, že její vyšším stupněm je

² [2] PROCHÁZKOVÁ, D.,ŘÍHA, J.: *Krizové řízení.*, s. 226.

krize, pak nemohou obě tyto složky být v grafu na stejné úrovni. Tento graf proto považuji za nesprávný a v následujícím grafu jsem navrhla řešení, které je dle mého názoru mnohem vhodnější.

Graf 1-2 -mimořádné události

Zdroj: Vlastní

Tento graf jsem sestavila na základě podkladů³, které jsou dle mého názoru mnohem správnější. Je zde patrný logický sled. Nežádoucí situace se člení na dvě základní složky. Mimořádné události (pod nimiž si můžeme představit všechny hrozby a rizika, která existují a jejichž bezprostřední úspěch neexistuje) a krize aktivit (neboli risk managementu, kde je cílem úspěch a jako negace je zde neúspěch). Oba pojmy spolu úzce souvisí a tak logicky vyúsťují v jeden jediný výstup a tím jsou krize (stav, kdy systém či objekt dosáhne škodlivého, nerovnovážného stavu, při kterém jeho parametry překročí, směrem nahoru či dolů, určitou kritickou hranici).

³[3] ROUDNÝ, R., LINHART, P. *Krizový management I.*, s. 97.

Tabulka 1-3-Krizové stavy

krizové stavy	Právní předpis	Vyhlašující	důvod	území	Doba trvání
Stav nebezpečí	Zákon č.240/2000Sb., krizový zákon	Hejtman kraje, primátor hl. města Prahy	V případě živelné pohromy, ekolog. či průmyslové havárie nebo jiného nebezpečí, kdy jsou ohroženy životy, zdraví, majetek a život. prostředí, bezpečnost, intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu a není možné odvrátit ohrož. běžnou činností správních úřadů a složek IZS.	-celý kraj -část kraje	Nejvýše 30 dnů (prodl. se souhlasem vlády)
Nouzový stav	Ústavní zákon č.110/1998 Sb. čl. 5 a 6	Vláda (předseda vlády)	V případě výskytu pohrom (živelných, technologických- průmysl. havárie, epidemie, ekonom. problémů, útoků teroristických apod.) které ohrožují životy, zdraví lidí nebo majetek, vnitřní pořádek a bezpečnost ve státě.	-celý stát -omezené území státu	Nejdéle 30 dnů
Stav ohrožení státu	Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. čl.7	Parlament na návrh vlády	Jestliže je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo území, celistvost státu nebo jeho demokratické základy.	-celý stát -omezené území státu	Není omezeno
Válečný stav	z.č.1/1993Sb., čl.43 Ústavní zákon č.110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR čl.2	Parlament	Jestliže ČR je napadena nebo jestliže je třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.	-celý stát	Není omezeno

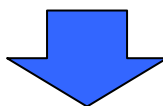
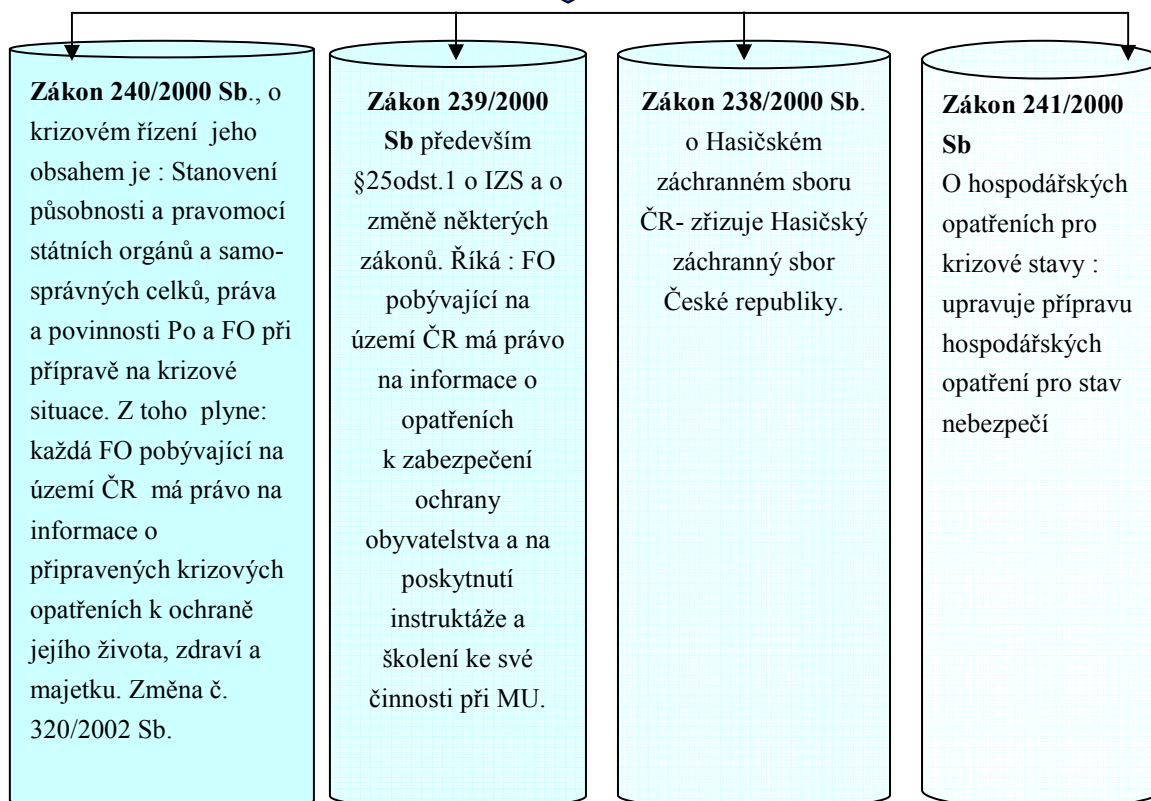
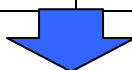
Zdroj: [2] PROCHÁZKOVÁ, D., ŘÍHA, J.: *Krizové řízení.*, s. 226.

1.2 Legislativní opatření

Ruku v ruce s terminologií jde legislativa. Tyto dvě části vymezí rámec činností a chování příslušných složek a lidí. Bez nich by vznikl chaos. Některé činnosti by se vůbec nevykonávaly, jiné by mohly být dělány duplicitně. Tím, že ustanovíme pevné zákony a definujeme přesné pojmy vytvoříme platformu pro celé krizové řízení.

Tabulka 1-4 -legislativa v oblasti krizového řízení

Základní pilíř legislativy tvoří	
<p>1/1993 Sb. Ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů (stát zajišťuje ochranu zdraví a životů občanů a ochranu majetku).</p>	<p>110/1998 Sb o bezpečnosti České republiky, ve znění zákona č.300/2000Sb. (základní povinnosti státu je zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky)</p>

Podpůrné zákony
zákon č. 222/1999 Sb. , o zajišťování obrany ČR, ve znění pozdějších předpisů (upravuje vnější ohrožení státu a válečný stav)
zákon č. 283/1991 Sb. , o Policii České republiky.
zákon č. 133/1985 Sb. , Zákon České národní rady ze dne 17. prosince 1985 o požární ochraně
zákon č. 2/1969 Sb. , o zřízení ministerstev a jejich ústředních orgánů státní správy (kompetenční zákon-stanovující kompetence ústředních orgánů státní správy)
zákon č. 353/1999 Sb. , o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů. Byl nahrazen zákonem 59/2006Sb.
Zákon č.59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a o změně zákona 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a zákona č.320/2002 Sb. o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.
zákon č. 219/1999 Sb. , o ozbrojených silách ČR, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 166/1999 Sb. , o veterinární péči(veterinární zákon),ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 148/1998 Sb. , o ochraně utajovaných skutečností, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 18/1997 Sb. , o mírovém využívání jaderné energie
zákon č. 1/1997 Sb. , o mírovém využití jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon)
zákon č. 189/1999 Sb. , o nouzových zásobách ropy
zákon č. 129/2000 Sb. , o krajích (krajské zřízení)
zákon č. 128/2000 Sb. , o obcích (obecní zřízení)
zákon č. 241/2000 Sb. , o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., (upravuje ekonom. otázky při vyhlášení krizových situací)
zákon č. 243/2000 Sb. , o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 585/2004 Sb. , o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
zákon č. 218/2000 Sb. , o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů
zákon č. 458/2000 Sb. , o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
zákon č. 254/2001 Sb. , o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
zákon č. 12/2002 Sb. , o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví

Vyhlášky a nařízení vlády
Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. , k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon) ve znění nařízení č. 36/2003 Sb., pro stanovení režimu nakládání s písemnostmi.
Vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. , o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.
Vyhláška ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb. , k přípravě a provedení úkolů ochrany obyvatelstva
Nařízení vlády č. 463/2000 Sb. o stanovení pravidel zapojení do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva.

Zdroj: [4] Zákony a vyhlášky platné pro Českou Republiku

[5] LINHART, P., ROUDNÝ, R. *Ochrana obyvatelstva a terorismus*, s. 237.

Veškerá naše legislativa je budována v souladu s legislativou pro plánování krizových situací jak v Evropské unii, tak s plánováním v NATO. Vše pak zapadá do platných norem a právních předpisů pro Českou republiku. Přesto se stále potýkáme s nedostatečnou legislativou, jako je například chybějící zákon na ochranu kritické infrastruktury.

1.3 Krize a krizové řízení

Definice krize⁴ : Krize je situace, v níž je významným způsobem narušena rovnováha mezi základními charakteristikami systému (narušeno je poslání, filosofie, hodnoty, cíle, styl fungování systému) na jedné straně a postojem okolního prostředí k danému systému na straně druhé.

Obecně je to stav, kdy dojde k nežádoucí situaci, překročení nebo naopak podkročení určité meze, kterou považujeme za kritickou. Co o ní můžeme říci? Především se velice těžce odhaduje její doba vzniku i místo vzniku. Krize a hrozba spolu neodmyslitelně souvisí. Její důsledky mají ve všech případech sociální charakter. Vznik jedné krize

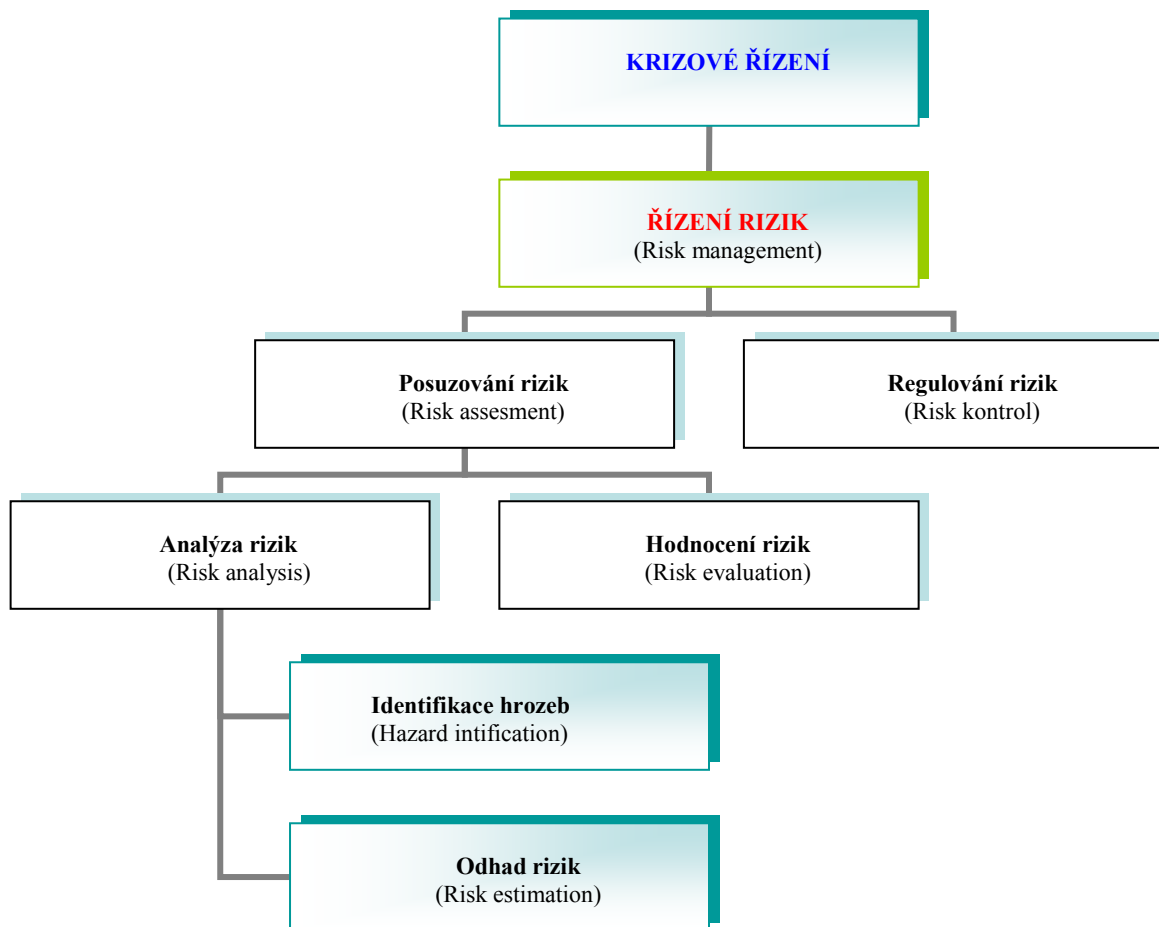
⁴ [3] ROUDNÝ, R., LINHART, P. *Krizový management I.*, s. 97.

dokáže způsobit krize další. Pro všechny jsou psychickou a emocionální zátěží. A v neposlední řadě každý účastník krize se v té dané situaci rozhoduje dle neúplných, neurčitých a často konfliktních informací. Takové nežádoucí situace, můžeme je nazvat událostmi, pak potřebujeme nějak začlenit, abychom mohli dobře stanovit způsob jejich řešení (viz. kapitola 1.1 Vymezení pojmů).

Co je tedy konkrétně myšleno, když řekneme „krizové řízení“? Zákon č.240/2000 Sb., říká: „**Krizové řízení (KŘ)** - je soubor řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činnosti prováděných v souvislosti s řízením krizové situace“.

Krizovému řízení předchází dva pojmy. Hrozba, představující blízkost něčeho zlého, nebezpečí, výhrůžku, nátlak. A současně s tím jde Riziko, představující hazard, možnost škody, ztráty, zranění, nezdaru, nebezpečí. Této problematice se věnují dvě disciplíny. Jedna se nazývá „Rizikové inženýrství“ a vznikla v sedmdesátých letech v pojišťovnictví. Druhou disciplínou je „Řízení rizik“. Ta vznikla již v šedesátých letech v souvislosti s projekty NASA. Samotnou strukturu krizového řízení nejlépe znázorňuje následující graf.

Graf 1-3 - Krizové řízení

Zdroj: [7] LINHART, P., *Studijní materiály ke komunikaci v krizích*

Krizové řízení představuje všechny činnosti zabývající se přípravou a sepsáním dokumentace pro zabezpečení připravenosti na řešení krizových situací. Jedná se o oblast ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti včetně hrozby terorizmu, připravenost v případě jakékoliv havárie, příprava na možné ekonomické výkyvy hraničící s krizí jako je surovinová krize, nedostatek pitné vody a potravin apod. Patří sem i možné epidemie ohrožující obyvatelstvo, zemědělský dobytek, plodiny.

1.4 Obsah krizového řízení

Každý člověk instinktivně odmítá připustit nějaké riziko. Dopředu zavrhuje plánování (příliš drahé), cítí se sebejistý (však to nějak dopadne), podceňuje riziko (mně se to přece nemůže stát) a odstrkuje problém v tom smyslu „mě se to netýká“. Pokud by stát vše ponechal na občanech, nikdo by se z chyb nepoučil (neanalyzoval by) a nepřipravoval by se na takové situace cíleným plánováním. Stát tedy bere odpovědnost z velké části na sebe a vytvořil systém krizového řízení. To zahrnuje 5 částí na sebe navazujících. Tyto části nelze ani zpřeházet, ani vypustit některou z nich. Je to komplex, který při správných vstupech poskytne ucelený postup řešení krizových situací.

1.4.1 Analýza⁵

Analýza představuje vyhodnocení všech rizik pro daný region či pro určitý stav. Je nejdůležitější částí krizového řízení. Analýzou se zabývají složky IZS a pracovníci veřejné správy. Existují různé metody, vedoucí ke zjištění dané situace. Na počátku je nutné stanovit pravidla, co od dané metody očekáváme.

- ☛ k čemu bude výsledek analýzy sloužit,
- ☛ jaká máme k dispozici vstupní data (údaje),
- ☛ jak přesný má být výsledek (chceme mít výsledek orientační pro přehled, nebo přesný pro určení strategie).

Po vytyčení cílů, přejdeme k nejtěžší části analýzy, a tím je shromáždění a zhodnocení dat. Při shromažďování je vždy lepší, aby data byla od více subjektů.

⁵ [6] FOTR, J., ŠVECOVÁ, L., DĚDINA, J., HRŮZOVÁ, H., RICHTER, J. *Manažerské rozhodování*, s. 207.

[7] LINHART, P.: *Studijní materiály ke komunikaci v krizích*,

[2] PROCHÁZKOVÁ, D.,ŘÍHA, J.,Česko, Hasičský záchranný sbor. *Krizové řízení*,s. 226.

Nedochází tolik ke zkreslení údajů. Shromažďování provádíme pomocí katalogů, databází, na základě zkušeností z předchozích let (monitoring). Pokud nemáme tyto údaje k dispozici, musíme použít nějakou metodu, založenou na empirických a teoretických údajích. Pro kolektivní analýzy používáme nejčastěji:

Braiwriting - Metoda písemné diskuze. V stanoveném čase každý účastník sepíše na arch papíru své návrhy a nápady, pak si papír vymění a další nápady píše na sousedův papír, nebo doplní nápady již na papíře uvedené. Nakonec se návrhy vyhodnotí.

Synektika - Změna myšlení, spojení odlišných věcí v jeden celek. Metoda je zaměřena na uvolnění lidské tvořivosti, zlepšuje činnost v týmech a pomáhá k aktivnímu zapojení lidí do tvorby hledání nejlepších řešení. V této metodě se dělí úlohy na vlastníka problému, jehož problém nutno řešit, dále moderátora, který řídí celý proces, vše zaznamenává a aktivně zasahuje a řešitele. Řešitelé (7-10) jsou ti, kdo poskytují nápady pro řešení. Doba trvání může překročit i několik dní a někdy je nutná účast konzultanta.

Delfská metoda-Metoda expertního odhadování. Předvídá možné nežádoucí stavy a situace. Časy, kdy k nim může dojít. Je méně náročná na čas a vstupy. Vytváří ji několik nezávislých odborníků, kteří pracují anonymně. Metoda se praktikuje v několika krocích a výsledky jsou zpracovány statisticky. Je náročná na informace.

Hodnotová analýza - Tvoří ji několik metod, jejichž úkolem je co nejlepší nalezení zlepšení či nového řešení. Bere stále v potaz možnosti zdrojů, cenu, užitek a další vstupy. Základem je vazba objekt – funkce – potřeba. Patří sem subjektivní metody jako například klasifikační, bodovací, metoda párového srovnání, indexových koeficientů, dále jsou to heuristické metody a metody exaktní.

Metoda morfologické analýzy- Spočívá ve vytváření všech možných způsobů postupů řešení. Nejdříve analyzuje problém, pak jej rozčlení na části, ty analyzuje, určí hodnoty parametrů, vytváření možných způsobů řešení a zamítnutí těch špatných řešení. V této metodě se sestavuje matice a v ní jsou řády parametrů a sloupce představující hodnoty. Poté se stanoví váhy kritérií a bodová stupnice. V konečné fázi dochází ke srovnání.

Mezi kvantitativní metody pak řadíme. **Check list – Analýza pomocí kontrolního seznamu.** Používá se k identifikaci ohrožení, havarijních situací, odchylek od návrhů. Metoda analyzuje seznam námi stanovených požadavků se seznamem daných norem. Posuzuje shodu či odchylku.

Chat-If Analysis – Analýza toho, co se stane, když. Metodou lze vytipovat ohrožující stavy či havárie. Po zvážení situace pak již můžeme odhadnout předpokládané následky a navrhnout opatření ke snížení rizika. Je však nutné mít dostatečné zkušenosti a znalosti s nastalými situacemi.

PHA – Předběžná analýza ohrožení. Používá se jako určitý návod či podklad pro volbu mnohem přesnějších a úžeji zaměřených metod analyzujících riziko. Metoda umožňuje zaměřit a přesně určit nebezpečí, plynoucí z činností.

Safety audit – Bezpečnostní kontrola. Základem je vyhledávání případného rizika, problému, nehody a návrh opatření k jejich eliminaci. Jednoduše řečeno, metoda pracuje s připraveným seznamem otázek a maticí k určování rizik.

ETA – Analýza stromu událostí. Jejím základem je přehlednost. Dokáže rozpoznat problém v již existujícím bezpečnostním systému. Při zadání konkrétní stimulace nežádoucí situace odhalí možné následky. Počátek je událost a na ni navazující situace.

HAZOP – Analýza ohrožení a provozuschopnosti. Pro svou jednoduchost velmi rozšířená. Vznikla ve Velké Británii a je často využívána v chemických odvětvích, při tvorbě bezpečnostní dokumentace. Tým odborníků provádí rozbor nastavených procesů a postupů. Tím dochází k odhalení případných rizik a slabých míst. Sestává ze 4 částí: „odhalení příčin, odhad možných následků, návrhy opatření a ocenění“. V současnosti patří mezi uznávané evropské standardy.

Ke kvantitativním metodám pak řadíme tyto. **QRA – Analýza kvantitativních rizik procesu.** Používá se v jaderném průmyslu a lze jí určit priority daných nebezpečí. Dokáže odhalit zdroje rizik a stanovit systém opatření v návaznosti na finanční stránku.

FTA – Analýza stromu poruch. Vznikla v roce 1960 a je deduktivní metodou. Tvoří ji postup „shora dolů“. Počátek představuje havárie, od níž se odvíjí hledání její příčiny. Takto lze odhalit lidská selhání a kombinace málo předvídatelných náhod vedoucích k neštěstí.

FMEA – Analýza selhání a jejich dopadů. Nejčastější použití je kontrola navrhovaných projektů, již v jejich počátcích. Rozborem nežádoucí situace a následků nachází podstatu a příčinu možných selhání. Sestává z těchto kroků: „sestavení realizačního týmu, specifikace a vyslovení všech možných variant selhání projektu, stanovení priorit, rozdělení priorit do kategorií s přiřazením bodů, hodnocení a nakonec návrh opatření“. Závěrem této metody je však provedení opatření a zpětné vyhodnocení nové situace.

HRA – Analýza lidské spolehlivosti. Bere v úvahu lidský faktor a jeho vliv na okolí. Důležité v technických provozech u činností spojených s rozhodováním člověka.

FL-VV metoda mlhavé logiky verbálních výroků. Lze ji použít samostatně, kdy si určíme priority a nebo ve spojení s metodou TUKP-Totálního ukazatele kvality prostředí. Vhodná pro jednotlivce i kolektiv. Základ tvoří tzv. jazykové proměnné.

RR – relativní klasifikace. Je to spíše strategie, než druh metody. Dokáže porovnávat vlastnosti daných postupů a tím stanovit jejich stupeň bezpečnosti. Předurčí tak nutnost další podrobnější studie. Můžeme jí také porovnávat různé návrhy.

CCA – analýza příčin a dopadů. Představuje spojení dvou metod. Stromu poruch a

analýzy stromu událostí. Snaží se objasnit počátek a konec, tedy příčinu a dopad určité situace, stavu. Je velmi komunikativní.

PSA – metoda pravděpodobnostního hodnocení. Jednotlivé slabé články systému se snaží napasovat na celek. Tím zjišťuje dopady. Velmi požívaná metoda např. při simulaci jaderných havárií.

Vždy je zapotřebí provést odborné posouzení vstupních dat, před samotným výpočtem analýzy. Každá metoda pro analýzu rizik je však pouze pomocným podkladem. Nejdůležitější je samozřejmě člověk, který zdravým rozumem posoudí výsledky a rozhodne se pro postup.

1.4.2 Plánování

Plánování má za cíl ochránit a zabezpečit lidi, majetek a životní prostředí. Obsahuje postupy při likvidaci krizové situace na základě vyhodnocení (analýzy), způsoby řešení rizik a potřeb sil a prostředků. Ujednocují se tím postupy, jak tato rizika eliminovat, a v případě, že dojde k naplnění těchto rizik, jak čelit nastalé situaci. Po vytipování nejohroženějších oblastí a možných typů nebezpečí se zpracovává plán nouzových situací. Skládá se ze tří částí: „1) pro období nouzové situace 2) pro období, kdy se provádí zásah 3) pro období, kdy se provádí rekonstrukce (obnova)“. Plán musí obsahovat úkoly pro civilní ochranu, policii, hasiče, Červený kříž, služby pro životní prostředí, meteorologickou službu, národní plánovací úřad, veřejné služby, stavební podniky, služby, jako je elektřina, voda, plyn, potravinářství, zemědělství, průmysl, telekomunikace, dopravu, vzdělání, zdravotnictví, vojsko. V krizových situacích stanovuje jak zřizovat centra pro záchranné operace, komunikaci, kontakty... a po události, jak řídit programy na obnovu.

Krizový plán. Jeho obsah je zpracován zákonem 240/2000 Sb. Je určen krajům. Skládá se z **typových plánů** „Vytipované oblasti možných krizových situací. Vychází z analýzy a každý kraj si určí okruhy, které by se ho týkaly“. **Operačních plánů** „Na základě typových plánů jsme určily(vytipovali) jednotlivé krizové situace, které pak v operačním plánu podrobně zpracujeme. Je to tedy postup řešení“. **Plánu nezbytných dodávek** „Stanoví opatření, jak v jednotlivých krizových situacích zásobovat obyvatelstvo potravinami, vodou, zabezpečit dopravu, zdravotnictví, dodávky energií apod.“. **Havarijního plánu kraje** „Zde jsou již konkrétní postupy složek IZS při zásahu. Havarijním plánem se složky IZS řídí i v případě, kdy není vyhlášen krizový stav“.

Dále existují plány např. hospodářské mobilizace, akceschopnosti, spojení atd. Kromě nich se vyskytují plány tzv. nad projektové pohromy s nízkou pravděpodobností výskytu a vedou k vysoce kritickým rizikům. Opatření proti nim se provádí jen

v projektu, výstavbě a provozu jaderných zařízení.

1.4.3 Organizování

Protikrizových opatření, potřebných sil a prostředků a jejich nasazení. Je hranicí mezi přípravou a prováděním protikrizových opatření

- **v rámci plánování** - předběžné vyhodnocení a ustanovení sil a prostředků v takové síle, která je adekvátní našim požadavkům na řešení předpokládaných krizových situací.
- **v rámci realizace** – je to praktická organizace nasazení těchto sil a prostředků v míře, jakou vyžaduje aktuální situace.

1.4.4 Realizace

Likvidace krizových situací, ochrany a záchrany lidských životů, zdraví, majetku a fungování základních podmínek pro život. Praktické provedení veškerých plánovaných postupů s jediným cílem - ochranou.

1.4.5 Kontrola

Kontrola přípravy, organizace a realizace krizového řízení. Tato oblast je však mnohem více rozsáhlá. Důležitou složkou je kontrola prevence, kterou provádí „Odbor prevence“. Ten odpovídá za zabezpečení správného chodu státní správy, je jedním z účastníků odborné přípravy hasičů v oblasti prevence. Zajišťuje kontrolu požární ochrany, stavební prevence a zkoumání příčin vzniku požárů. Hlavní činností odboru prevence je :

- Výkon státního požárního dozoru (kontrola předpisů o požární ochraně a jejich dodržování). Kontroly probíhají ve 3 kategoriích: 1) Komplexní požární kontrola; 2) Tématická požární kontrola; 3) Kontrolní dohlídky. Z kontroly musí být vytvořen zápis.
- Jeho kontrolní pracovníci se podílejí na 1) Zpracování plánů kontroly; 2) Vyhodnocování kontroly; 3) Přípravě podkladů pro nařízení krajů na úseku požární ochrany; 4) Posuzování bezpečnostní dokumentace.

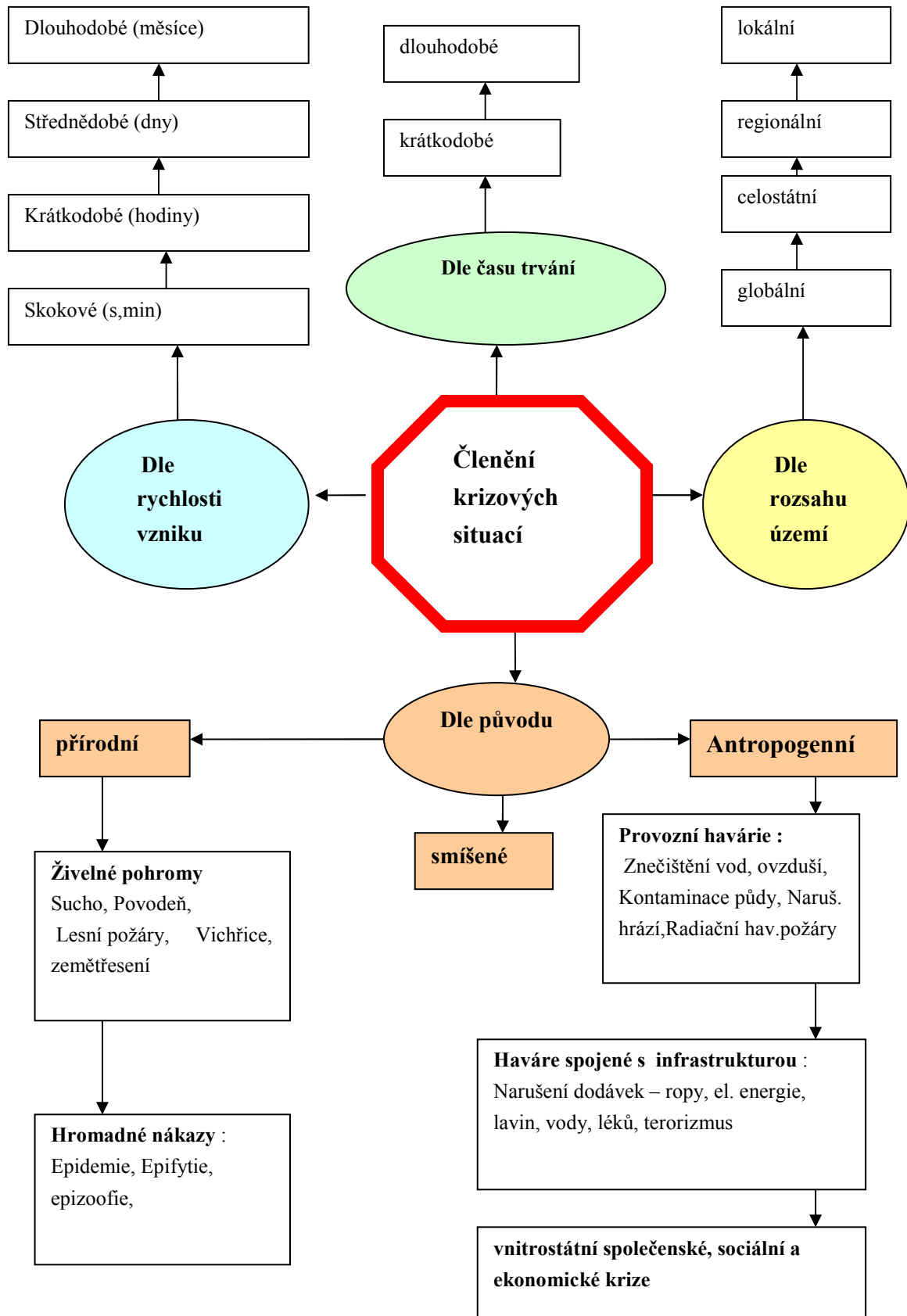
Dále jsou každoročně prováděny kontroly Českou inspekcí životního prostředí ve spolupráci s krajskými úřady a orgány integrované inspekce (Státní úřad inspekce práce, správní úřady na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Český báňský úřad a krajské hygienické stanice) dle zákona 353/1999 Sb. o prevenci závažných havárií, který byl nahrazen zákonem 59/2006Sb. Kontroly jsou prováděny dle plánu, schváleného inspekcí životního prostředí a jejich předmětem jsou všechny subjekty zařazené dle zákona do skupiny B a vybrané subjekty zařazené do skupiny A. Kontroly jsou zaměřeny na aktuální údaje v bezpečnostní dokumentaci. Prověření, zda dokumentace obsahuje pokyny pro postup a zabezpečení nestandardních úkonů (odstávka, čištění zařízení..). Kontrola provozních předpisů, havarijních a povodňových plánů. Dodržování bezpečnostních předpisů. Plnění nápravních opatření z minulých kontrol. Tyto kontroly velmi napomáhají jako prevence a vychovávají účastníky k bdělosti.

2 Reálné hrozby a rizika 21. století

2.1 Základní rozdělení krizových situací

Naše planeta má celkovou plochu 510 065 284,702 km². Větší díl zabírají moře. Na pevninu zbývá 148 939 063,133 km². I tato část však pro člověka není zcela obyvatelná. Žije zde v současné době téměř 7 miliard lidí. Statisticy předpovídají v roce 2100 - 44 miliard obyvatel a v roce 2150 - 244 miliard. Při takovém přelidnění se nelze divit, že se modrá planeta začíná čím dál více bránit. Jedna přírodní katastrofa stíhá druhou. Povodně, vichřice, uragány, zemětřesení atd. Sami lidé pak situaci zhoršují svou činností. Dochází ke globálnímu oteplení, znečištění ovzduší, vod, kontaminace půdy. Kromě přírody člověk ohrožuje sám sebe. Naše ego je příliš velké, a tak vedeme neustálé války a teroristické útoky. K tomu potřebujeme samozřejmě zdroje. A tak člověk drancuje ložiska nerostného bohatství. A protože je mu naše planeta malá domnívá se, že suroviny možno hledat i ve vesmíru. I tam již můžeme naleznout stopy lidské činnosti. Všechny tyto faktory mohou vyvolat krizovou situaci. Krizových situací je celá řada. Jejich členění je znázorněno grafem.

Graf 2-1-Základní rozdělení krizových situací

Zdroj : Vlastní

V předchozím grafu vidíme různé způsoby členění krizových situací. Členění dle původu skrývá různá úskalí v názvosloví. Je tedy na místě si tyto situace lépe vyspecifikovat.

2.1.1 Přírodní události⁶

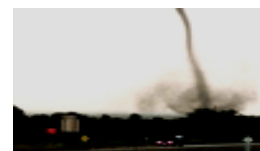
Bouřka je tvořena jevy, projevujícími se elektrickým, optickým a akustickým působením. Vzniká mezi mraky či zemí a mraky. Je provázena srážkami, s možností lokálních záplav, blesky, které mohou při kontaktu se zemí zapálit okolí a způsobit požáry. Silnou bouřku řadíme mezi vichřice, provází ji vítr, který dokáže vyvracet stromy a pustošit obydlí.

Krupobití se tvoří vlivem teplotních rozdílů v mracích. Důsledkem je dopad ledových částic na zemský povrch. Během letu nabírají rychlost a podle jejich velikosti mohou způsobovat značné škody, především na zemědělské výrobě, obydlí a újmy na zdraví.

Sucho je způsobeno prudkými klimatickými změnami, kdy je narušen přirozený koloběh vody v přírodě. Dlouhodobé sucho má za následek katastrofální neúrody, které mohou být provázené hladomorem a nemocemi.

Tornádo. Vítr, rotující vertikálně velkou silou a rychlostí. Svoji rotací vytváří vzdušný vír, vysávající vše, čeho se dotkne. Vzniká na spodní straně konvektivních bouří. Během působení se dotýká země. Ničí vše, čeho se dotkne a protože se pohybuje velkou rychlostí, zanechává za sebou jen zpustošenou zem.

Zima. Velmi nízké teploty jsou pro organizmy života nebezpečné. Při současných klimatických změnách dochází nejen k extrémnímu horku, suchu, ale také k extrémně nízkým teplotám. Následky jsou ale téměř stejné. Smrt.

Sesuv. Vlivem zvětrávání, podmáčení při velkých deštích, nebo i neopatrným působením člověka vznikají sesuvy půdy z vyšších poloh do nižších. Stejně jako u lavin, dochází k zasypaní všeho, co stojí v cestě. Tyto předměty jsou většinou definitivně zničeny, živé organizmy pak mají jen velmi malou šanci na záchranu.

Sopečná erupce. Jádru země je i po miliónech let stále aktivní. Tlaky, které vznikají uvnitř zemského jádra, se občas ventilují tím, že dochází k vyvrhování tohoto žhavého

⁶ [8] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Katastrofa>

magmatu na povrch. Doprovází ho výron sopečného prachu a plynů. Pro velkou oblast, ležící v blízkosti tohoto úkazu, je život na delší dobu naprosto ztracen. Žhavé magma zapálí vše, čeho se dotkne, prach zastíní slunce a vlivem nepřítomnosti slunečních paprsků klesne teplota. To může mít za následek odumírání organismů. Plyny pak otráví ovzduší tak, že je pro živočichy nedýchatelné.

Laviny. Při oteplení důsledkem jarního tání, nebo změnou klimatu se horské oblasti, silně pokryté sněhem stávají dějištěm lavin. Velká vrstva mokrého sněhu se na šikmé ploše již neudrží a začne se pomalu sunout do nižších oblastí. Nabírá rychlost, strhává vše, co jí přijde do cesty. Pod vrstvou mokrého sněhu se jen velmi omezenou dobu mohou skrývat živé organismy. Uhynou nedostatkem kyslíku.

Zemětřesení. Jednotlivé světadíly leží na tzv. tektonických deskách, které plavou v magmatu tak, že se stále pohybují. Při tomto pohybu může dojít ke střetu, který následně vyvolá zemětřesení. Na zemi jsou známa nejpravděpodobnější místa vzniku zemětřesení. Např. Japonsko. Otřesy půdy vědci měří seismografem. Nedokáží ale prozatím určit přesné místo a intenzitu. Čas je jejich stálý nepřítel.

Epidemie a pandemie. Rychle se šířící nemoc, jakéhokoliv druhu, napadající větší část populace. Některé Epidemie se vrací v určitých intervalech, jako např. chřipka. Během historie bylo lidstvo zasaženo epidemií moru a cholery, černého kašle, neštovic, záškrtu. V současnosti je to epidemie AIDS.

Povodeň. Velké množství vody, vylité z koryta řeky, protrženou hrází, dlouhodobými dešti atd. se rozlije do nežádoucích oblastí. Velké záplavy poslední dobou postihují celý svět stále častěji. Je to důkaz klimatických změn a nešetrných zásahů člověka. V České republice to byly naposledy velké povodně před 10 lety.

Požár. Lesní požáry jsou jednou z nejčastějších přírodních katastrof, která každoročně poničí velké oblasti. V přírodě je zapříčiněn blesky, ale většinou se jedná o důsledek lidské lehkovážnosti a nebo záměru.

2.1.2 Antropogenní katastrofy⁷

Ekologická katastrofa. Do určitého ekosystému se dostane cizorodá látka, která má devastující účinek na zdejší život.

Jaderná katastrofa. Dochází k jadernému výbuchu s následným únikem radioaktivních látek do okolí, čímž vzniká radiční zamoření. Zasažené prostředí je vystaveno radioaktivnímu záření, což se projevuje na poškození genetické informace, rakovinovému bujení a vede k zániku jedince. Mezi nejznámější zamořené zóny patří okolí Černobylské elektrárny. Jaderná katastrofa je nejčastěji spojována s jadernými elektrárnami. Ale mohla by se týkat i výbuchu atomové bomby například při teroristickém útoku.

Dopravní nehoda. Událost, během níž dochází k poškození dopravního stroje a zranění osob. Rozlišujeme různé druhy nehod, jako jsou letecké, autonehody, železniční neštěstí, potopení lodí. V závislosti na prostředí jsou následky rozdílné.

Teroristický útok. Násilí, kterým se určitá skupina lidí snaží prosadit své názory silou a zastrašováním. Projevuje se nejčastěji útoky na civilní cíle se záměrem, co nejvíce vyděsit obyvatelstvo a způsobit co největší škody. Častým cílem teroristických útoků se stávají letadla. Jejich únos se snadno stane předmětem televizního vysílání a dostane se mu značné medializace. Nejničivější teroristický útok v historii byl útok na World Trade Center v USA 11. září 2001.

Válka. Konflikt, mezi relativně velkými skupinami lidí, kteří v boji používají fyzické síly a zbraně. Většinou dochází k humanistické katastrofě, neboť vzniká hlad, hladomor, chudoba. V extrémních případech dochází k vyvraždění skupiny obyvatel. Vlivem použití různých zbraní dochází i k ekologickým katastrofám.

Výpadek energie. Krizová situace, mající citelné následky pro vyspělou civilizaci, závislou na dodávkách elektrické energie. Může dojít následně k dopravním kolapsům, rabování, občanským nepokojům...

⁷ [8] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Katastrofa>

2.2 Krizové situace v ČR

Krizové situace se mezi sebou liší především svým charakterem. Jiná situace nastane v Evropě a jiná např. v Kalifornii, kde hrozí časté hurikány a zemětřesení. Ty jsou v České republice málo pravděpodobné.

Obecně lze krizové situace shrnout takto ⁸ :

1. inverze
2. povodně
3. jiné životní pohromy velkého rozsahu
4. epidemie
5. epifytie
6. epizootie
7. radiační havárie
8. havárie způsobené nebezpečnými chemickými látkami
9. jiné technické a technologické havárie
10. narušení hrází vodních děl
11. znečištění vody, ovzduší, přírodního prostředí
12. narušení finančního a devizového hospodářství státu
13. narušení dodávek ropy a ropných produktů
14. narušení dodávek elektrické energie, plynu nebo tepelné energie
15. narušení dodávek potravin
16. narušení dodávek pitné vody
17. narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu
18. narušení dopravní soustavy
19. narušení funkčnosti telekomunikačních vazeb
20. narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb
21. migrační vlny
22. hromadné postižení osob
23. narušení zákonnosti velkého rozsahu
24. organizovaná kriminalita
25. terorismus a extremismus všeho druhu
26. obchod s drogami
27. nekontrolovatelné rozšiřování zbraní hromadného ničení
28. mezinárodní konflikty mimo Evropu, ale v její blízkosti (Střední východ)

V tomto výčtu krizových situací jsou všechny body reálné, jako hrozba pro Českou republiku. Pouze červeně označené situace lze považovat za velmi nepravděpodobné a spíše je můžeme očekávat jako hrozbu v globálnějším měřítku. Migrační vlny v současné době nejsou v tak velkém rozsahu. Česká republika se spíše stává místem transportu do vyspělejších zemí. Terorismus zde také nemá pravděpodobně nijak závažné důvody k útoku. Cílem se stávají vyspělejší a bohatší země, s větší politickou mocí, jako je USA nebo Velká Británie. Poslední dva body se pak týkají světa jako

⁸ [7] LINHART, P.: Studijní materiály ke komunikaci v krizích

celku. Nekontrolovatelné šíření zbraní hromadného ničení je věcí smluv a porušení dohod. Hrozba se týká především zemí třetího světa.

2.3 Budoucí reálné hrozby a rizika ve světě

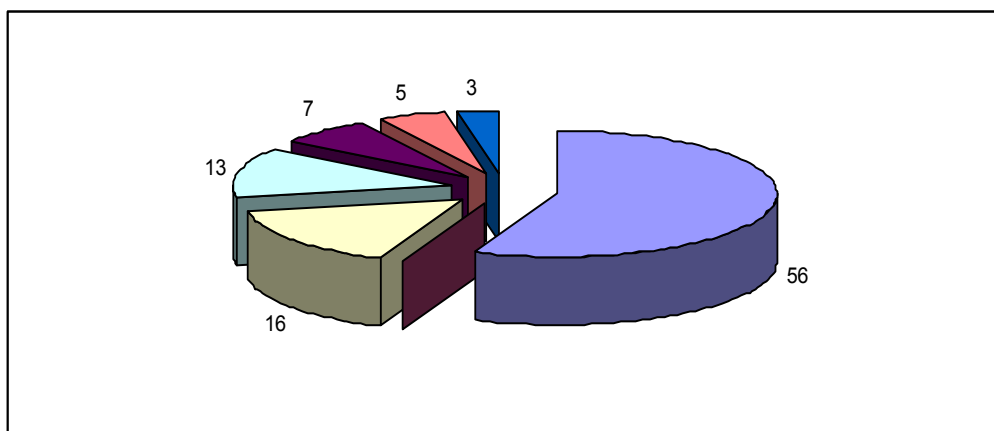
Svět, díky rychle rostoucí populaci, se v budoucnu bude potýkat s množstvím hrozeb, rizik a nebezpečí. Především to bude **nedostatek všech surovin**. Ropa způsobí zdražení pohonných hmot a to se promítne do všech oblastí průmyslu. Plyn způsobí obrovský nedostatek tepla, hlavně v oblastech studenějších. Ale opravdu velkým problémem bude **voda a potraviny**. Zásoby pitné vody na zemi se tenčí. Pokud člověk nenalezne levnější techniku na odsolování mořské vody, může se stát, že v budoucnu bude voda drahá jako zlato. Nedostatek pitné vody zpomalí produkci zemědělských zvířat, omezí pěstování plodin na polích. To povede k hladu a nepokojům. Vše pak vyústí k obrovskému **nárůstu spotřeby elektrické energie**. Podle prognóz se to týká blízké budoucnosti. Asi kolem roku 2020 bude zapotřebí o 60% více el. energie. Horečnou činností člověka začne docházet ke stále většímu znečišťování ovzduší, vody, kontaminace půdy při těžbě a podobně. To povede k zmenšování životního prostředí všech obyvatel planety. Znečištěné oblasti jsou pro člověka až neobyvatelné (viz. černobylská katastrofa či Nagasaki a Hirošima). Důsledek bude zrychlující se globální oteplování a velké **finanční krize**. Těžba nerostných surovin, které budou stále vzácnější, bude dražší a dražší. Náklady na ekologické katastrofy porostou ruku v ruce s náklady na zdravotnictví, neboť v znečištěném prostředí se budou produkovat znečištěné potraviny a genetický fond lidstva bude stále více narušen. V takovéto situaci pochopitelně nastanou velké nepokoje. Porostou rozdíly mezi tzv. Severem a Jihem. Na scénu jako silný partner vstoupí kromě USA a Ruska také **Čína a Indie**. To ponese velké **sociální nepokoje a etnické problémy**. Podle různých statistik zde uvádím rozvržení obyvatelstva kolem roku 2020 dle národností:

Tabulka 2-1 - Model 100

Území	poč. obyvatel		
ASIE	56	ČÍNA	19
		INDIE	17
AFRIKA	16	SUBSAHARSKÁ	13
ZÁPADNÍ POKOULE	13	USA	4
VÝCHODNÍ EVROPA (+BÝVALÝ SSSR)	7		
ZÁPADNÍ EVROPA	5		
BLÍZKÝ VÝCHOD	3		

Zdroj: [7] LINHART, P.: *Studijní materiály ke komunikaci v krizích*

Graf 2-2- Model 100

Zdroj: [7] LINHART, P.: *Studijní materiály ke komunikaci v krizích*

Předchozí graf nám znázorňuje předpokládané složení obyvatelstva kolem roku 2020. To samo o sobě s sebou nese obrovské riziko. Země, jako je Čína a Indie, s vysokým nárůstem populace, budou naléhavě potřebovat řešit problém s prostorem, potravinami a vodou. Začnou se rozpínat a je zde reálná hrozba válečných konfliktů (tato hrozba bude plynout i od jiných států). V takovémto prostředí se daří terorismu, kdy skupina lidí se snaží upřednostnit svůj vlastní prospěch oproti ostatním. Terorismus se neštítí žádných způsobů. Hlavní věc je dojít kýženeho cíle. Pokud bychom si tedy veškeré tyto úvahy shrnuli, dojdeme zhruba k těmto faktům. USA budou stále nejmocnějším státem na světě vzhledem k jejich bohatství, rozvoji, územní rozloze, světové politice atd. Asie bude mít v budoucnu mnohem větší vliv hlavně díky Číně a Indii. K původním teritoriím jako je Evropa, Japonsko a Rusko se připojí Indonésie, Jižní Afrika a Brazílie. Nejmocnější země světa si dokáží udržet vojenskou stabilitu, lze tedy předpokládat, že vojenský konflikt nehrozí. Zesílí terorismus, který již nyní má dosti silné zázemí, nabude nových podob v oblasti komunikačních technologií (kyberterorismus), využití organizovaného zločinu, nebezpečných bakteriálních zbraní apod. Zdrojem konfliktů bude také náboženství, především Islám a jeho odpor vůči Západu. K tomu patří masivní nárůst zbraní hromadného ničení (jaderných zbraní).

2.4 Budoucí reálné hrozby a rizika v ČR

V kapitole „2.2 Krizové situace v ČR“, uvádím přehled nejčastějších situací, připadajících v úvahu na našem území. Vzhledem k vývoji na celém světě nemůžeme očekávat zúžení tohoto výčtu. Budou nabývat na intenzitě. Přírodní katastrofy platí

stejně pro celý svět. Je pravdou, že v současné době neznáme, co jsou to hurikány, zemětřesení či výbuch sopky. Všimněme si však, jak rychle se mění klima na našem území. Bez nadsázky lze říci, i tyto katastrofy nás mohou postihnout. Do budoucna pro Českou republiku bude největší hrozbou nedostatek pitné a užitkové vody. Hladiny podzemních vod klesají a s naší hranicí nesousedí žádné moře. Jsme srdcem Evropy. Existují studie, které říkají jaké klima za 20, či 30 let zde bude. Rozhodně více teplo. Další vnitřní hrozbou pak bude ekologie, průmyslové katastrofy, finanční krize. V současné době by mi jistě dal mnohý za pravdu, že největší hrozbou je „Zhroucení státu“ při neefektivním řízení, korupčních aférách provázených zneužitím pravomocí a moci, neefektivnost státní správy. Vnějších hrozeb se nemusíme tolik obávat. Neočekává se žádný válečný konflikt ani nečekaný teroristický útok. Pro svět je naše země jednou z mnoha, a pokud se sami nepříčiníme nějakému zviditelnění (různé mise a vojenské programy atd.), tak nám pravděpodobně nic nehrozí. Pokud však budeme uvažovat o možném nebezpečí z hlediska terorizmu, připadala by v úvahu napjatá mezinárodní situace, extremismus, kriminalita a patologičtí jedinci a skupiny (náboženští fanatici). Naše vláda musí myslet na všechny možné situace. Z toho důvodu jsme členy NATO, které nám pomáhá zajišťovat vnější bezpečnost státu a také členy EU k lepší vnitřní ochraně státu. Kromě toho byl vydán a vládou schválen koncepční dokument bezpečnostní strategie státu. Tento významný dokument z pohledu bezpečnosti je vypracovaný ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a Parlamentem. Vychází ze zákona 110/1998 Sb., v návaznosti zákona 239/2000 Sb., a má 5 kapitol. Východiska bezpečnostní politiky ČR. Bezpečnostní zájmy ČR. Bezpečnostní prostředí a role států mezinárodních organizací a postavení ČR. Strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR, zahraniční politiky, obranná politika, politika v oblasti vnitřní bezpečnosti, hospodářská politika. Bezpečnostní systém ČR. Jako závěr je zde ustanovení o povinnosti pravidelného (2letý cyklus) vyhodnocování stavu zajišťování bezpečnosti ČR a to formou „ Zprávy o zajištění bezpečnosti ČR“. Další inovovanou Koncepcí ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem na rok 2020 schválila Vláda ČR 25. února 2008 usnesením č. 165.

3 Dotčené orgány při řízení krizových situací

3.1 Orgány Veřejné správy

Vysvětleme si pojem Veřejná správa. Můžeme ji nazvat jako správu věcí veřejných. Každé společenství potřebuje určitý řád. Ve světě existuje přibližně 260 států. Z nichž každý má určité uspořádání. Lidé v něm mluví nějakou řečí a mají konkrétní zřízení

(uspořádání). Toto uspořádání působí na skupiny a jednotlivce tak, že ovlivňuje jejich chování. Je to tedy jistá forma moci, kterou má veřejná správa nad občany. V našem státě je moc rozložena do 3 sfér (toto dělení je vlastní většině demokracií). **Moc zákonodárná** představuje vrchol moci ve státě. To je způsobeno 2 faktory. Obyvatelé „voliči“ zvolí své zástupce, kteří pak mají mandát k vykonávání jejich vůle. Tito zástupci tvoří základní pravidla (zákony, normy), kterým se podřizují. **Moc výkonná.** Jejím posláním je uvádět do praxe výsledky moci zákonodárné. Skládá se z vlády v čele s prezidentem republiky, dále ze státních zastupitelství a veřejné správy, tvořené celým systémem. **Moc soudní.** Zde se netvoří žádné zákony ani normy, zde soustava tzv. **Justice** na základě předem daných norem a zákonů rozhoduje o nejasných sporech a důsledném dodržování stanoveného rámce. Veřejná správa se nejčastěji dělí na státní správu a samosprávu. Rozdíl bychom stručně mohli popsat takto. Do státní správy jsou pracovníci dosazováni, jmenováni. Patří sem Vláda České republiky, se všemi 15 ministerstvy. Druhá část je samospráva. Stojí samostatně od státu a lidé jsou do ní voleni při volbách občany státu. Je decentralizovaná. Tvoří ji 14 krajů a 76 okresů. Okresní úřady byly v roce 2002 zrušeny, ale územní celky okresů zůstaly. Na nižších místech to jsou hl. město Praha, je současně hl. městem, krajem i obcí. Statutární města, kterých je 19. O jeho statutu rozhoduje Parlament. Jsou to velké územní celky, rozdělené na městské obvody. Většinou sídelní města krajů. Ostatní města. Sem patří obce, které byly městy již dříve a obce s alespoň 3000 obyvateli. Dělíme je na 3 kategorie. Obce s rozšířenou působností (obce **III. stupně** - počet obyvatel 15 000), tvoří mezičlánek mezi kraji a obcemi. Úřady obcí oproti ostatním obcím vykonávají některé úkony navíc pro svůj obvod a pro obce v okolí. Po zrušení okresů je nyní 205 obcí s rozšířenou působností. Pověřené obce (obec **II. stupně**), obecní úřad pověřené obce rozhoduje v prvním stupni správního řízení o právech a právech stanovených povinnostech fyzických a právnických osob. Obecní úřad pověřený, může vykonávat zároveň povinnosti plynoucí pro obce s rozšířenou působností. Obce (obec **I. stupně**), každá obec.

3.2 Orgány krizového řízení

Orgány krizového řízení představují součást celého bezpečnostního systému České republiky. Systému, který je vypracován v souladu se Severoatlantickou aliancí NATO, EU a ostatními institucemi, jako jsou OSN, OBSE, WHO atd. Jeho součástí jsou orgány státní správy a samosprávy, ostatní orgány s územní působností, ozbrojené síly ČR, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby. Pro lepší koordinaci pak byla zřízena informační střediska OPIS a Integrovaný záchranný systém.

Tabulka 3-1-Orgány krizového řízení

A - Orgány státní správy	Stát	Vláda ČR Prezident, parlament	Ministerstva vnitra, zdravotnictví, dopravy, informatiky, ČNB	bezpečnostní rada státu BRS -výbory pro obranné plánování civilní nouzové pl. zpravodaj. činnost koordinaci zahr. bezp. politiky	ústřední krizový štáb ÚKŠ
Jejich hlavní úkoly		-ukládá úkoly statním orgánům KŘ -zřizuje ÚKŠ -určuje ministerstvo pro koordinaci přípravy KS -schvaluje zákony	-zřizují pracoviště KŘ a KŠ -zpracovávají plán kr.opaťení -stanovují povinnosti podřízeným územním správním úřadům	-stálý pracovní orgán vlády ČR -koordinuje a vyhodnocuje bezpečnost ČR a připravuje podklady -předsedou je předseda vlády	
B-Orgány samosprávy	Kraj	Hejtman	Krajský úřad KÚ	Bezpečnostní rada kraje	KKŠ
Jejich hlavní úkoly		-koordinuje práce na záchranu a činnosti s tím spojené -zřizuje KŠ		-sestavuje krizový, havarijní a vnější hav.plán -seznamení obcí,PO a FO s ohrožením území kraje -stav připravenosti	
	Obec s roz. P	Starosta	Obecní úřad pověřené obce	Bezpečnostní rada obce	OKŠ
Jejich hlavní úkoly		-varování osob -organizuje činnost obce -plní úkoly krizového plánu kraje -může žádat PO a FO o pomoc	-organizuje přípravu obce na KS -plní úkoly kraje -poskytuje podklady HZSK -evidence obyvatel, majetku -zajištění veř.porádku		
	Obec	Starosta	Obecní úřad		OKŠ
C-ostatní orgány s územní působností	HZSK -Plní úkoly kraje,vlády -organizuje soulad mezi správními úřady a obcemi -zabezpečuje zpracování krizového plánu kraje, který pak schvaluje hejtman			Policie ČR -zajišťuje připravenost pro krizové situace v souladu s vnitřní bezpečností kraje	

Zdroj : Vlastní

3.3 IZS

Integrovaný záchranný systém (IZS) je systém pro koordinaci záchranných a likvidačních prací při vzniku mimořádných událostí. Je součástí Krizového řízení České republiky. Není to žádná instituce či nový orgán. Je to způsob, jak nejlépe propojit již existující orgány (složky) v různých mimořádných situacích, za účelem co

nejefektivnějšího výsledku. V minulosti docházelo k duplicitním zásahům např. ze strany policie či hasičů při mimořádných událostech. Špatnou organizací a komunikací mezi sebou pak duplicitně prováděli činnosti, potřebné pro záchranu či obnovu. Ztrácely se tak drahocenné minuty, mrhalo se finančními prostředky a pracovními silami. Proto vznikl IZS. Byl ošetřen zákonem 239/2000 Sb. Integrace spočívá v tom, že jednotlivé zdroje, materiály, lidské ale i právní, se spojují k provedení záchrany nebo likvidace s cílem jejich co nejúčinnějšího a nejehospodárnějšího využití. Jde tedy o to, použít pro záchranné a likvidační práce v potřebný okamžik každého, kdo je provádět záchranné práce povinen, kdo pomoci může a kdo pomoci chce. Základními složkami IZS jsou - viz tabulka.

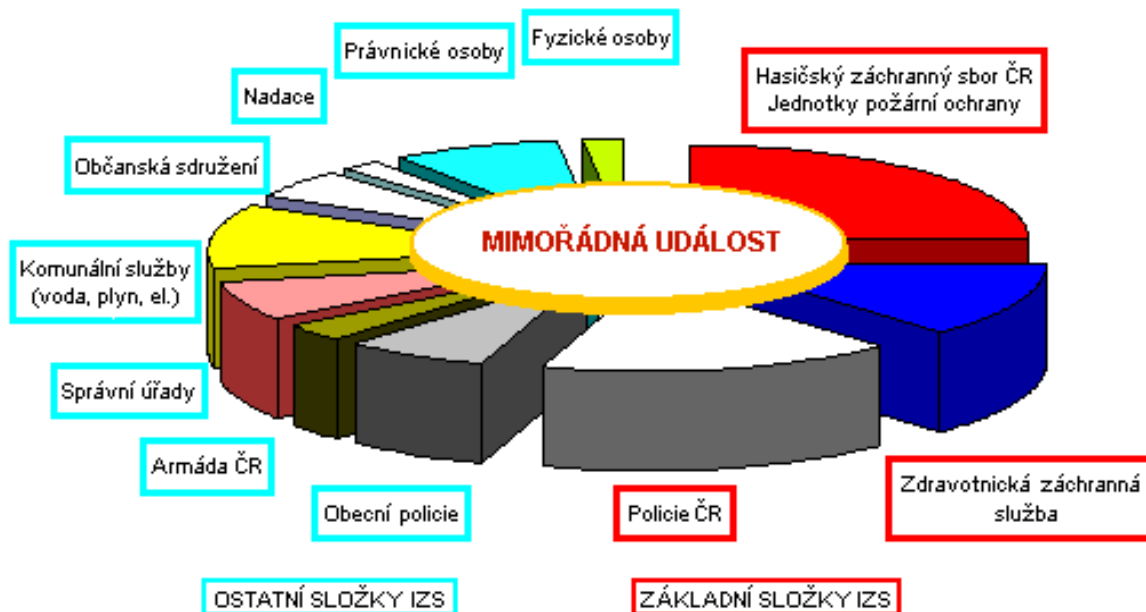
Tabulka 3-2 - Základní složky IZS

HZS	Hasičský záchranný sbor České republiky (zřízen zákonem 238/2000 Sb.) Dělí se na : <ul style="list-style-type: none"> ○ Jednotky hasičského záchranného sboru kraje (283/2000Sb.) ○ Jednotky hasičského záchranného sboru podniku (133/1985Sb.) ○ Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (133/1985 Sb.) ○ Jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku (133/1985Sb.)
PČR	Policie ČR (zřízena zákonem 283/1991)
ZZS	Zdravotnická záchranná služba (ZZS zřízena zákonem 20/1966 Sb.)

Zdroj: Vlastní

Tyto základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události (prostřednictvím center OPIS), její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem rozmisťují své síly a prostředky po celé České republice. Ostatními složkami IZS jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Počítá se také s využitím ke spolupráci při záchranných a likvidačních pracích i právnické osoby „věcné zdroje, které jsou poskytnuty dobrovolně nebo povinně na základě žádosti o věcnou pomoc nebo z hlediska povinnosti toho, kdo způsobil havárii“ a odborníky z řad fyzických osob. V době krizových stavů se stávají ostatními složkami IZS také odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakulních nemocnic pro poskytování specializované péče.

Graf 3-1-Podíl složek IZS na účasti při Mimořádné události

Zdroj: [7] LINHART, P.: *Studijní materiály ke komunikaci v krizích*

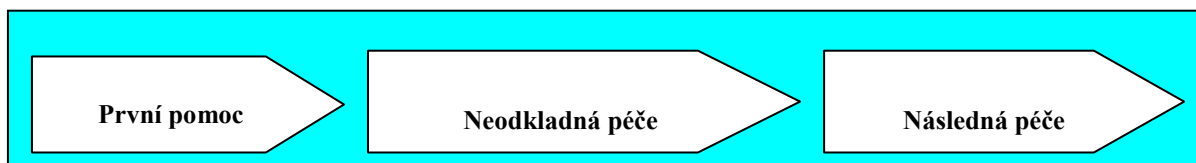
3.3.1 HZS-Jednotky Požární Ochrany

Nejvyšší orgán je „Generální ředitelství hasičského záchranného sboru“, které je součástí Ministerstva vnitra. Hlavní orgány jsou Hasičské záchranné sbory krajů. Jejich posláním je likvidace požárů. Díky jejich náročnému výcviku také pomoc při záchranných pracích na mimořádných událostech. V těchto situacích mají za úkol evakuaci obyvatelstva, varování obyvatel a s tím spojené dobré zajištění a označení nebezpečných oblastí. Následně pak dekontaminace osob a majetku, humanitární pomoc a pomoc při zachování života.

3.3.2 ZZS-Zdravotnická záchranná služba

Zabezpečují neodkladnou péči při ohrožení života, zajištění stability jednotlivců při jejich závažných psychických stavech, kdy by bezprostředně ohrožovali sebe nebo své okolí. A stabilizace stavu pacienta pro možný převoz k dalšímu ošetření.

Graf 3-2 - Jednoduché vyjádření nejdůležitějších činností ZZS

Zdroj: Vlastní

3.3.3 PČR-Policie ČR

Je ozbrojená bezpečnostní složka, která plní úkoly v oblasti pořádku a bezpečnosti uvnitř státu, dle stanovené legislativy (zákon 283/1991 Sb.). Může spolupracovat s dalšími institucemi a organizacemi ostatních států.

Pro účely rychlého zavolání pomoci v mimořádných událostech byla stanovena telefonní čísla, která jsou lehce zapamatovatelná, může se na ně dovolat každý, bezplatně a odkudkoliv. Tato čísla jsou funkční 24 hod. denně a 7 dní v týdnu.

Tabulka 3-3-ochrana obyvatelstva

112 **Mezinárodní tísňová linka**
Telefonní centrum tísňového volání

150 **Hasičský záchranný sbor**
Při předávání zprávy uveďte: Co se stalo, kde se to stalo, jméno a číslo telefonu, ze kterého voláte.
Po skončení hovoru zavěste a čekejte na zpětný dotaz k ověření pravdivosti zprávy o mimořádné události.

155 **Zdravotnická záchranná služba**
Pomoc se vyžaduje při všech stavech ohrožujících život

158 **Policie ČR**
Pokud jste svědky dopravní nehody nebo spáchání trestného činu

156 **Městská policie**
Pokud jste svědky dopravní nehody nebo spáchání trestného činu

Zdroj: [18] LINHART, P. MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR., *Některé otázky ochrany společnosti*. 95s.

3.4 Výchova veřejné správy pro krizové situace

Povinnost věnovat se přípravě obyvatelstva k sebeochraně a vzájemné pomoci při vzniku mimořádných události je uložena dle zákona:

- Ministerstvu vnitra, generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
- hasičskému záchrannému sboru kraje
- okresnímu úřadu
- obecnímu úřadu
- právnické osobě a podnikající fyzické osobě

Ministerstvo vnitra organizuje instruktáže, školení a další přípravu k získání zvláštní odborné způsobilosti pracovníků orgánů. **MV** - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR sjednocuje postupy ministerstev, krajských úřadů, okresních úřadů, obecních úřadů, právnických osob a fyzických osob vykonávajících podnikatelskou činnost, organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a pro přípravu složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost, k tomuto účelu zřizuje vzdělávací zařízení. **Hasičský záchranný sbor kraje** sjednocuje postupy okresních a územních správních úřadů s krajskou působností v oblasti ochrany obyvatelstva, organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva, seznamuje obce, právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení obyvatel s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi. **Krajský úřad** seznamuje obce, právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení, zpracovává a poskytuje informaci veřejnosti v zóně havarijního plánování o riziku závažné havárie, o preventivních bezpečnostních opatřeních a o žádoucím chování občanů v případě vzniku závažné havárie. **Obecní úřad**: seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení, seznamuje právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení. **Právnická osoba a podnikající fyzická osoba**, pokud je zahrnuta do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu, je tato povinna zajistit vůči svým zaměstnancům dotčeným předpokládanou mimořádnou událostí, informování o hrozících mimořádných událostech a plánovaných opatřeních, varování, evakuaci, popřípadě ukrytí, organizování záchranných prací, organizování přípravy k sebeochraně a vzájemné pomoci“.

Základním článkem veřejné správy pro zabezpečení ochrany obyvatelstva v krizových situacích je obec s rozšířenou působností a obec. Je nejbližší k občanům a zná specifika oblasti, v níž žijí. K tomu jim pomáhají havarijní a krizové plány a

jednotky Sboru dobrovolných hasičů, zařízení civilní ochrany, školská, sociální, zdravotní zařízení. Nad rámec obce jim pak pomáhají složky IZS. Zajištění přípravy určených pracovníků k plnění úkolů ochrany obyvatelstva přísluší v první řadě zaměstnavatelům, obecním úřadům a Hasičskému záchrannému sboru kraje.

Systém⁹ vzdělávání pracovníků ve veřejné správě stanovuje usnesení vlády č. 349/2001 a koncepci usnesení BRS č. 211/2001. Na tomto základě byl vypracován program vzdělávání pracovníků v oblasti krizového řízení pro cílové skupiny, jako jsou obce, obce s rozšířenou působností, kraje, resorty, stát a ústřední orgány. Vše pod záštitou Institutu ochrany obyvatelstva, GŘ HZS MV ČR v Lázních Bohdaneč. Kromě těchto školení lze také studovat na Střední odborné škole požární ochrany a Vyšší odborné škole ve Frýdku Místku. Základem celé koncepce pak je vychovat skupiny osob, schopných vykonávat činnosti spojené s mimořádnými událostmi a prevencí. Jsou to „**Osoby oprávněné rozhodovat nebo se podílet na rozhodování v systému krizového řízení**“. Jsou to osoby volené či jmenované na úrovni obcí, krajů, správních úřadů, státu. Je zde vyžadováno základní vzdělání v oblasti krizového řízení. „**Členové pracovních orgánů krizového řízení**“. Sem patří členové bezpečnostních rad a krizových štábů. Mají mít základní znalosti s doškolením. „**Odborní pracovníci v krizovém řízení**“. Pro obce, kraje, stát, IZS. Musí mít základní i odborné vzdělání.

3.5 Výchova občanů pro krizové situace

Je všeobecně známé, že člověk si pamatuje jen malou část informace, která je mu prezentována. Neustálým opakováním se znalost prohloubí a nakonec se vryje do dlouhodobé paměti. Proto při výchově občanů musí být stát důsledný a požadovat pravidelné, opakující se podávání informací veřejnosti. Jak se mají chovat a co mají dělat v nastalých krizových situacích. V této oblasti je nejúčinnější výchova mládeže ve školách. Děti si rychle pamatují, a pokud se jim podá informace zajímavou formou, bez problémů ji vstřebají. Proto dochází k návštěvám příslušníků policie, kdy probíhají dny bezpečnosti chování se na veřejných komunikacích. V hodinách biologie se děti učí základy první pomoci. Do škol chodí zástupci Hasičských záchranných sborů a prostřednictvím výchovných krátkých filmů vzdělávají mládež. V roce 2003 na základě nařízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byla začleněna tematika ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích osnov. Každá základní a střední škola v republice obdržela příručku „Ochrana člověka za mimořádných událostí“. Tuto distribuci zabezpečuje Hasičský záchranný sbor příslušného kraje ve spolupráci se školským odborem. Dospělou veřejnost se snaží oslovit letáky na veřejných

⁹ MAŠEK, I., ČVUT v Brně, Chemická fakulta: *Organizace přípravy a realizace koncepce státu v přípravě krizového managementu a ochraně obyvatelstva na úrovni region, okres, obec*, 64s.

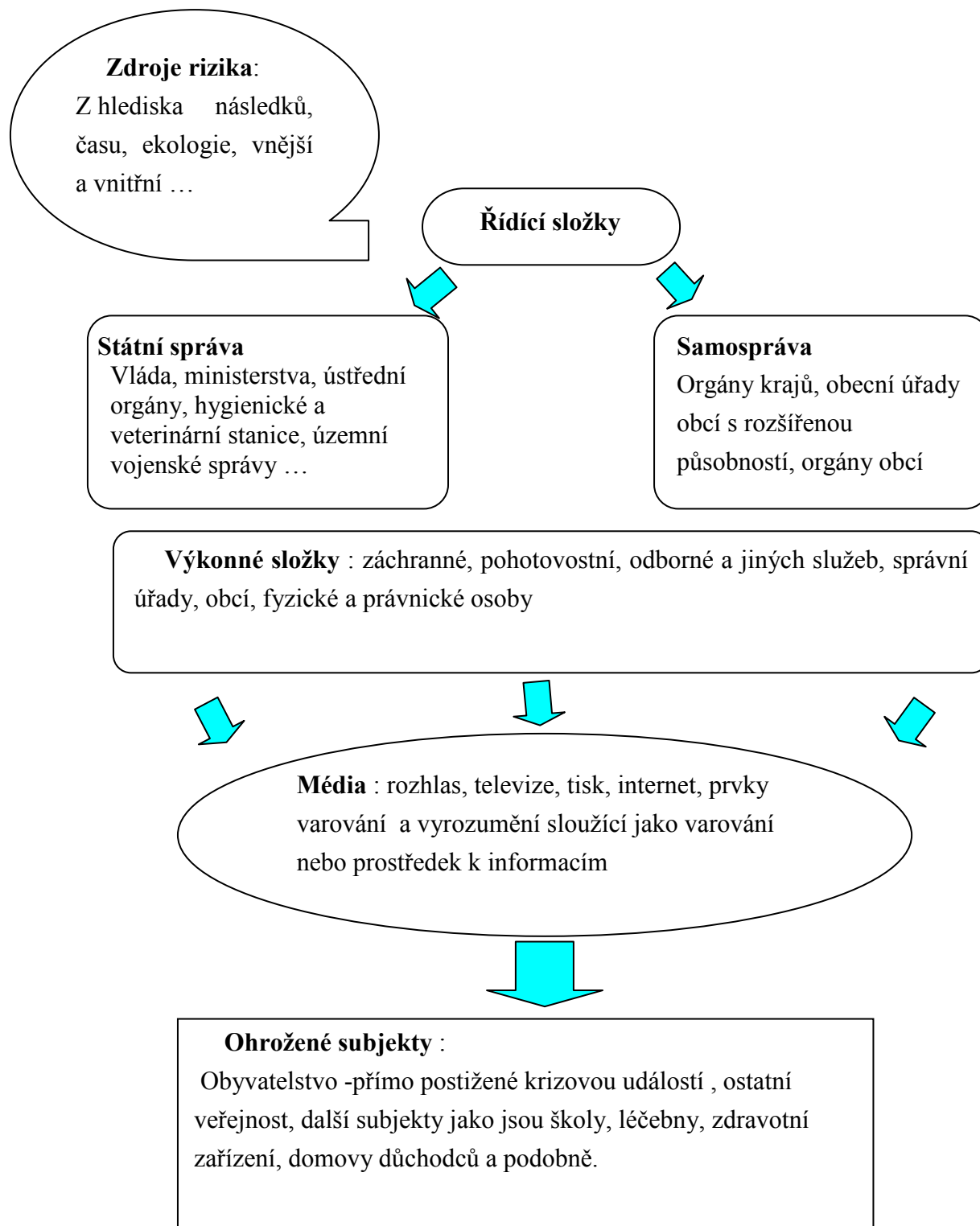
prostranstvích (viz příloha č.2 a 3) nebo krátkými vzdělávacími klipy na televizních kanálech. Každý kraj či obec s rozšířenou působností mají za povinnost prostřednictvím pracovníka pro krizové situace zabezpečovat pro své občany tuto preventivně-informační činnost. Je však pravda, že tato činnost závisí na výši finančních prostředků přidělených obcí či krajem. Naproti tomu stát provádí školení pracovníků krizového řízení. Velkou školou pro obyvatelstvo byly také povodně v předešlých letech. Zde se velmi rychle ukázalo jak je obyvatelstvo, ale i stát připraven nastalou situaci zvládnout. Svůj díl na vzdělávání obyvatelstva by také měli nést zaměstnavatelé. Na jejich úrovni by měli školit své zaměstnance pro případné havárie, jak se zachovat, kam jít, jaké jsou možné únikové cesty, kde jsou na pracovištích hasicí přístroje a podobně. Z vlastní zkušenosti však mohu říci, že jsem se s něčím podobným za celou svou dvacetiletou praxi nesešla. Hasicí přístroje jsou tam, kde mají být, únikové cesty jsou řádně označeny z důvodu přísných pravidel pro bezpečnost práce, ale lidé často ani nevědí, kde mají tyto hasicí přístroje hledat a kde je jaký únikový východ. Přesto mohu říci, že úroveň informovanosti obyvatelstva je na poměrně dobré úrovni i když se můj názor opírá o výsledky dotazování (viz. Praktická část-dotazník) velmi malého vzorku obyvatelstva.

4 Základy komunikace ve veřejné správě a její specifika v případě řešení krizových situací

4.1 Komunikace veřejné správy na všech jejích úrovních

Základem každé komunikace je správně sestavený a provázaný systém předávání informací. Patří sem tvorba a formulace těchto informací k danému tématu krizového řízení. Jsou to zákony, publikace, letáky, články ve veřejném tisku či médiích, učební publikace, metodické pokyny pro pracovníky veřejné správy a všech složek krizového řízení a další. K tomu se váže vhodně zvolená cesta doručení. Toto vše můžeme nazvat komunikační modul, který je tvořen z komunikačních kanálů a vazeb mezi podmoduly a prvky modulu.

Graf 4-1-prvky komunikačního modulu

Zdroj : Vlastní

Hlavním a nejdůležitějším kontaktem pro všechny účastníky krizové situace jsou střediska OPIS. Jejich úkolem je přijímání tísňového volání a předání na příslušná místa. Pomáhá při organizaci a koordinaci v době mimořádných událostí. Spolupracuje s krizovým štábem, provádí vyrozumění a varování obyvatelstva, ale také vypracovává

plán spojení, podílí se na vyhodnocování statistických údajů ve spolupráci s IZS. Opis tak zajišťuje operační řízení, na kterém se podílí orgány IZS, bezpečnostní rada, krizový štáb a občané. Má k dispozici databázi v elektronické, písemné a grafické podobě. Databáze obsahuje texty, tabulky, schémata spojení, systém GIS. Pro komunikaci využívá účelovou telekomunikační síť, hromadnou radiokomunikační síť IZS, veřejnou pevnou telekomunikační síť s uplatněním přednostního spojení, veřejnou mobilní telekomunikační síť s přednostním spojením, záložní radiovou síť v přímém režimu na určitém kmitočtu, spojky při selhání všech technologií. Vše upravuje v zákoně § 30 – organizace spojení v IZS. Popišme si nyní jednotlivé možnosti komunikace.

Při blížící se mimořádné události je základem všech složek krizového řízení varovat obyvatelstvo. Tato činnost je úkolem především Hasičských záchranných sborů a podílí se na ni obce, zaměstnavatelé, provozovatelé jaderných zařízení, školy, nemocnice a ostatní veřejná zařízení. Definujme si pojem **Varování**¹⁰: „*Varování obyvatelstva je komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečující včasné předání varovné informace o reálně hrozící nebo již vzniklé mimořádné události, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva*“. Varování se provádí pomocí rotačních a elektronických sirén, nebo pomocí místních zařízení jako je obecní či objektový rozhlas (např. ve školách). Tento způsob osloví nejširší možnou veřejnost a je nejúčinnější. Další možností jsou mobilní rozhlasovací prostředky – vozidla s rozhlasovým zařízením, megafony, mobilními sirénami apod. Což je vhodné pro určitou oblast, která se dá poměrně rychle objet vozidlem, aby se informace dostala všem včas, nebo tam, kde není instalováno veřejné zařízení. Kromě vozidla se využívají také vrtulníky, ve špatně přístupných oblastech. Další možností je ústní hlášení pomocí pracovníků policie, hasičů. Například při dopravních nehodách. Jako velmi účinné můžeme považovat hlášení ve veřejných prostředcích. Je však závislé na dodávkách elektřiny a pokrytí sítě. Jako možnost lze vzít v úvahu i internet, telefony a podobně.

Hned po varování dochází k **tísňovému informování obyvatelstva**¹¹ : „*Tísňové informování obyvatelstva je komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících bezprostředně po zaznění varovného signálu, předání informace o zdroji, povaze a rozsahu nebezpečí a nutných opatřeních k ochraně života,*

¹⁰ [10] MV-Generální ředitelství HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč pracoviště komunikačních a informačních systémů: *Varování a tísňové informování obyvatelstva a vyrozumění*.

¹¹ [9] MAŠEK, I., ČVUT v Brně, Chemická fakulta: *Organizace přípravy a realizace koncepce státu v přípravě krizového managementu a ochraně obyvatelstva na úrovni region, okres, obec*, 64s.

zdraví a majetku“. Pro tento účel se používají stejné informační prostředky jako při varování. Velmi významnou pomocí jsou elektronické mluvící sirény, které mají naprogramována 20 sekundová slovní sdělení na počátku a konci doprovázená zvukovým signálem.

Tabulka 4-1-Standard obsahu verbálních informací ukládaných do paměti elektronických sirén

Verbální informace č. 1	„Zkouška sirén“	Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Právě proběhla zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.
Verbální informace č. 2	„Všeobecná výstraha“	Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha. Sleduje vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha.
Verbální informace č. 3	„Nebezpečí zátopové vlny“	Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny. Ohrožení zátopovou vlnou. Sleduje vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny.
Verbální informace č. 4	„Chemická havárie“	Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie. Ohrožení únikem škodlivin. Sleduje vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie.
Verbální informace č. 5	„Radiační havárie“	Radiační havárie, radiační havárie, radiační havárie. Ohrožení únikem radioaktivních látek. Sleduje vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Radiační havárie, radiační havárie, radiační havárie.
Verbální informace č. 6	„Konec poplachu“	Konec poplachu, konec poplachu, konec poplachu. Sleduje vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Konec poplachu, konec poplachu.
Verbální informace č. 7	„Požární poplach“	Požární poplach, požární poplach, požární poplach. Svolání hasičů, svolání hasičů. Byl vyhlášen požární poplach, požární poplach.

Zdroj : [10] MV-Generální ředitelství HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč
pracoviště komunikačních a informačních systémů:Varování a tísňové informování
obyvatelstva a vyzoomění

Dle vlastní zkušenosti mohu říci, že tento způsob je velmi účinný. Má však jednu jedinou negativní vlastnost. Hlášení vyvolává mezi lidmi poměrně snadno paniku a jejich chování se stává nepředvídatelným. Proto je velmi důležité aby pracovníci, rozhodující o použití takového varování, řádně prověřili nastalé skutečnosti a tím zabránili zbytečnému chaosu. Přes toto negativum je způsob hlášení elektronických sirén opravdu účinným prostředkem komunikace a informovanosti veřejnosti.

Těsně před nastalou mimořádnou událostí, či bezprostředně při ní musí dojít k předání informace od místa vzniku události k řídicím orgánům IZS, územní správy a dalším. Tomuto kroku říkáme **vyrozumění**: je to komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících včasné předání informací o hrozcí nebo již vzniklé mimořádné události složkám IZS, orgánů územní samosprávy a státní správy, právníckým osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních nebo

krizových plánů.

Varování, tísňové informování a vyrozumění se jako celek nazývá „**Jednotný systém varování a vyrozumění**“. Zákon č. 239/2000 Sb. ukládá Ministerstvu vnitra, jehož úkoly plní GŘ HZS ČR, zajišťovat a provozovat jednotný systém varování a vyrozumění.

Jednotný systém varování a vyrozumění tvoří zejména:

- ☛ vyrozumívací centra čtyř úrovní - celostátní úroveň na stupni Generálního ředitelství HZS ČR, krajská úroveň na stupni ředitelství HZS krajů, okresní úroveň na stupni územních odborů HZS a úroveň dalších provozovatelů systému;
- ☛ linkové, datové a rádiové sítě zahrnuté v infrastruktuře SSRN;
- ☛ koncové prvky varování, tvořené elektromechanickými a elektronickými sirénami a místními informačními systémy s vlastnostmi elektronických sirén;
- ☛ koncové prvky vyrozumění - osobní svolávací přijímače (pagery).

Velmi rychlým a současně době již spolehlivým prostředkem jsou jistě mobilní telefony. Pokrytí signálem je na území naší republiky velmi dobré. Krizové mobily existují od roku 2002 a je jich již 19000. Možnost využití mobilní sítě¹² řeší zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, § 7, odst. 2, písm. d) – MV ČR řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí a služeb IZS. Dále pak vyhláška MV č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhl. č. 429/2003 Sb. – zásady způsobu krizové komunikace. Ke krizové komunikaci slouží veřejná mobilní telekomunikační síť, ve které je spojení jištěno v rámci regulačních opatření uplatněním přednostního spojení. Dále pak zákon č. 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích, §99, bezpečnost, integrita a poskytování služeb za krizových stavů. Dle této legislativy jsou právnické a fyzické osoby po dobu 5 let při poskytování elektronické komunikace v době krize, je-li to technicky možné, poskytnout na vlastní náklady přednostně služby elektronických komunikačních subjektů. Na základě veřejné zakázky byla vybrána firma Telefónica O2. Smlouva je na dobu určitou, s platností do 1. 7. 2011. Síť je pro max. počet 30 000 telefonních čísel. Tato čísla jsou rozdělena do 3 skupin, dle priority. VIP -100 telefonních čísel, Velký starosta -50% účastníků, Malý starosta-50% účastníků. Síť má dva charaktery. Stav KRIZE – do tohoto stavu přechází síť na žádost MV- GŘ HZS ČR a stav BEZ KRIZE. Ve smlouvě jsou přesné podmínky použití sítě a také pro situace s malým pokrytím

¹² [10] MV-Generální ředitelství HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč pracoviště komunikačních a informačních systémů: *Varování a tísňové informování obyvatelstva a vyrozumění*.

využití místní mobilní základnové stanice. Správce sítě má také za povinnost po dobu trvání smlouvy vytvořit a udržovat webové stránky s veškerými informacemi o smlouvě a provozování. Součástí telefonní komunikace jsou čísla tísňového volání, na které se občan bezplatně dovolá z jakéhokoliv místa a zdroje (viz příloha č. 4).

Kromě takto ošetřené sítě mobilních telefonů jsou k dispozici pro komunikaci také analogové vysílačky. Ty používá svaz dobrovolných hasičů a digitální rádiová síť, jež je budována již od roku 1994.

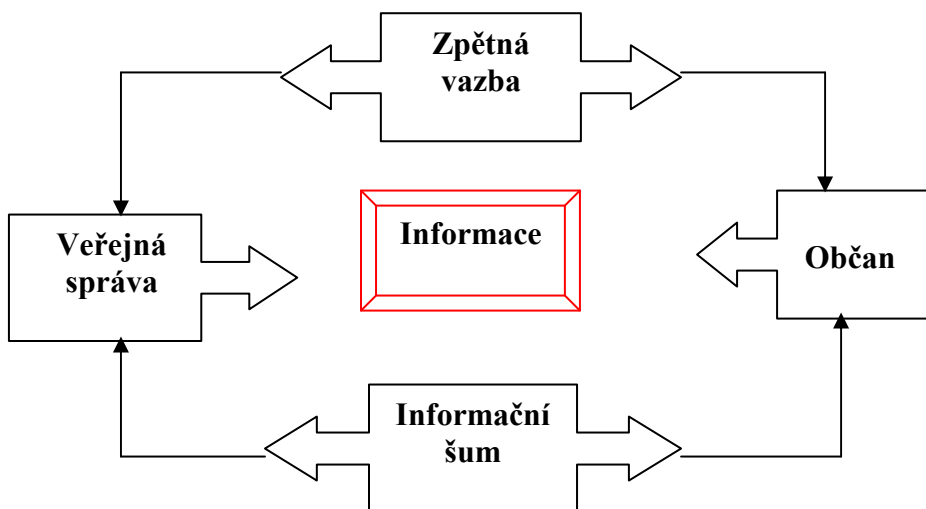
Neodmyslitelnou součástí podpory komunikace je internet. Počítačové sítě pomáhají dnes ve všech oblastech. Mezi velmi důležité systémy patří Geografický Informační Systém – GIS. Tato technologie zpracovává údaje, polohově vázané k povrchu země. Pracuje s digitálními mapami, popisnými databázemi, propojí prostorové a popisné databázové údaje, vyhodnotí a analyzuje, výsledek pak přehledně zobrazí. Jeho využití je například u tísňové linky 112, která je chápána jako mezinárodní evropské číslo. Tento systém, poskytuje dispečerovi této tísňové linky plnou informační podporu při příjmu informace od volajícího a předání této informace na příslušné orgány IZS. Systém GIS lze využít také ve státní správě a samosprávě při evidenci pozemků, majetku. Při plánování dopravy, spravování inženýrských sítí, kartografii, urbanismu, ekologii a hlavně IZS. V roce 2003-2004 došlo k nákupu a instalaci systému RAMIS. Jedná se o nástroj informační podpory orgánů veřejné správy především krajů a obcí s rozšířenou působností. Systém obsahuje informace ohledně osídlení (demografie), ministerstva práce a sociálních věcí, ministerstvo zdravotnictví (kapacita zdravotních zařízení), kriminální statistiku, silniční databanku, ministerstva školství. Tento systém je podpůrným systémem, který je však závislý na vložených datech. Pokud nebudou data správně aktualizována, není systém pro potřeby IZS dostatečně funkční. V roce 2005 byl také instalován modul ARGIS, který je veřejným informačním systémem podle zákona č. 365/2000 Sb. Má zabezpečovat informační podporu systému hospodářské mobility s důrazem na tvorbu a zpracování související plánovací dokumentace. Uživatelem mají být správní úřady - objednatelé mobilizačních dodávek a na druhé straně vybraní dodavatelé těchto dodávek/dle zákona č. 240/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy). Tento systém civilního nouzového plánování by měl být platný právě v době velkých krizových situací značného rozsahu za mírového stavu a pro mobilizaci v době válečného stavu. V oblasti počítačových databází existují i další databáze menšího rozsahu, které jsou však využívány pouze spoře jako je např. KRYSTÝNA nebo KRISDATA.

4.2 Komunikace veřejné správy s veřejností – Public Relations

Ke každé krizové komunikaci neodmyslitelně patří příprava. Ta je prováděna v krizovém plánování, kde tvoří velmi významnou složku. Je třeba vymezit meze této komunikace. Mezi kým a čím se bude uskutečňovat.

Komunikace sama o sobě je velmi důležitá a přitom problematická forma dorozumívání se. Není vůbec jednoduché formulovat správně myšlenku či prezentovat nějakou informaci tak, aby byla podána všem stejně a srozumitelně. Politolog Harold Lasswell definoval, co je nejdůležitější v komunikaci „Kdo říká co jakým zdrojem ke komu a jaký má účinek, proč nebo s jakým záměrem“. Komunikace veřejné správy s občany probíhá na mnoha úrovních. Co však patří k nejdůležitějšímu, je identifikace vlastností, které by komunikace měla obsahovat. Při přenosu informací musí dojít na obou stranách k vnímání, důvěře, souladu, pochopení, nezkrácení informací atd. Jak by měla komunikace probíhat, si lze představit jako jednoduché schéma:

Graf 4-2-komunikační schéma

Zdroj : vychází ze schématu procesu komunikace: Weirich Heinz, Koonotz, Herold: Management
1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1993

Krátce si popišme nastalou situaci. **Veřejná správa** v tomto schématu plní roli odesílatele informace. Je na ni, jakou formou tuto informaci zakóduje a odešle. Úkolem veřejné správy je převést co nejpřesněji a nejsrozumitelněji své myšlenky do kódovacího jazyka dle výběru formou informace. **Informace** je tedy výsledek procesu kódování. Její interpretace závisí na zvoleném komunikačním kanálu. Média, telefon, tisk, letáky, plakáty, osobní jednání, počítačová síť. Na opačném konci je pak **občan** – příjemce. Ten tuto informaci musí správně dekodovat. Čím menší je vzdálenost mezi

příjemcem a odesílatelem, tím je komunikace efektivnější. Jako velmi důležitou část komunikace považujeme **zpětnou vazbu**. Dává informaci odesílateli o tom, že jeho informace dorazila k příjemci včas a neskreslená. Tato část však bývá velmi problematickou. Výjimku tvoří pouze osobní kontakt. Jinak je zde vždy výrazná časová prodleva a někdy je zpětnou vazbou až samotné chování občanů při krizových situacích. Jako poslední část grafu je uveden **informační šum**. K němu dochází téměř vždy. Informace odeslaná na začátku dorazí k příjemci vždy nějakým způsobem zkreslená, zkrácená. Stačí si zahrát hru, kterou znají všechny děti na „tichou poštu“. První pošeptá do ucha druhému nějakou informaci, ten tuto informaci pošeptá dalšímu a tak dále. Na konci poslední řekne nahlas, co se dozvěděl. S velkou pravděpodobností to bude jen polovina původní informace a možná že ani nebude reprezentovat základní myšlenku. Tomuto úkazu říkáme šum. Může mít fyzický původ, kdy rušivý vliv pochází od jiného zdroje než příjemce a odesílatele. Fyziologický původ je bariéra odesílatele a příjemce. **Psychologický** - pochází z mentálního stavu, způsobu myšlení a chápání a **Sématický** - což je rozdílně pochopený význam.

V oblasti krizového řízení je potřeba řešit informovanost občanů na několika úrovních. Jako první krok je určitě **prevence**. Tuto oblast řeší Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 328/ 2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Je zde metodika zpracování havarijních plánů kraje, který obsahuje plán komunikace s veřejností a hromadnými informačními prostředky. Plán obsahuje přehled spojení na hromadné informační prostředky, texty či nahrávky televizních a rozhlasových tísňových informací, frekvence vysílání rozhlasových stanic, možné náhradní prostředky komunikace s veřejností, přehled způsobů komunikace s obyvatelstvem při ohrožení a následném odstraňování následků či preventivní opatření, organizační a materiálové zabezpečení tiskového střediska, stanovení odpovědností za komunikaci s obyvatelstvem a informačními prostředky. Kromě této metodiky zahrnuje prevence i seznamování obyvatelstva s touto metodikou a preventivními postupy v případě havárií. Tuto činnost zastává Hasičský záchranný sbor krajů.

Druhým krokem je **represe**. Období, kdy nastala mimořádná událost. Je realizována prostřednictvím kroků varování tísňového varování a vyrozumění, což jsme si popsali v předešlé části kapitola č. 4. 1.

Zaměříme se na komunikaci s veřejností prostřednictvím informačních médií. Tato forma komunikace je bezesporu považována za součást všeobecných manažerských schopností. Má své zásady a to především. Zhodnocení situace a její prezentace na veřejnost, uvážení o rychlosti sdělení konkrétní informace, jakými prostředky informaci podat (televize, rozhlas, e-mail, MSM...). Pokud se jedná o tiskovou zprávu, musí se při jejím sestavení dodržovat určitá pravidla – co se stalo, jak se to stalo, proč, bližší

informace a nakonec pozadí. Po zveřejnění zprávy většinou nastává tisková konference, kde se podávají informace tisku. Osoba-tiskový mluvčí, podávající tyto informace musí být znalá své práce, reagovat na dotazy reportérů, nesahat jim na mikrofon, vyvarovat se slovních vyjádření jako jsou zvuky „eeee“. Mluvit stručně, srozumitelně. Působit klidně a rozhodně. Zprávu neprodlužovat a včas ukončit.

Pokud bychom si tedy jednou větou shrnuli možnosti komunikace s veřejností pak by to byla rozhodně střediska OPIS, jednotný systém varování a vyrozumění a jimi používané veřejné informační prostředky, jako je televize, rozhlas, internet, mobilní a pevná telefonní síť, různé místní sítě, systém elektronických mluvících sirén, rádiová a radarová spojení a další.

4.3 Komunikace veřejné správy s občany v oblasti krizového řízení - část praktická

Dotazník „Komunikace Veřejné správy s občany Ústí nad Orlicí a jejich informovanost v oblasti krizového řízení“

Součástí této bakalářské práce je dotazník „Komunikace veřejné správy s občany Ústí nad Orlicí a jejich informovanost v oblasti krizového řízení“. Tento region jsem vybrala záměrně. Leží na soutoku dvou řek „Třebovky“ a „Tiché Orlice“. V minulosti bylo proto postiženo několikrát povodní a městské zastupitelstvo má o to větší důvod se tomuto nebezpečí preventivně bránit. Musí také spolupracovat s občany jak ve chvíli hrozícího nebezpečí, tak pro případ prevence. Při sestavování tohoto dotazníku jsem spolupracovala s p. Helenou Jebouskovou, která v té době působila na městském úřadě ve funkci krizového pracovníka. Cílem bylo zjištění současného stavu informovanosti občanů města Ústí nad Orlicí o krizovém řízení a zjištění úrovně komunikace a porozumění mezi městskou správou a občany. Průzkum probíhal v období září až prosinec roku 2008. Oslovila jsem celkem 200 dotazovaných, prostřednictvím osobního dotazování, zasláním dotazníku emailem, předáním dotazníku osobně, nebo jsem nechávala dotazníky v čekárnách. Dotazníky zaslané emailem se mi téměř žádné nevrátily. V čekárnách také moc dotazníků nebylo vyplněno. Nevětší úspěch měl osobní kontakt. V tom případě byla úspěšnost stoprocentní. Ke zpracování jsem získala 120 odpovědí a ty jsem rozdělila do 4 věkových kategorií. Samotný dotazník má 4 části. Část A-základní údaje o dotazovaných, B-dotazy na zkušenosti občanů s krizovými situacemi v minulosti, C-současný stav komunikace městské správy a občanů, D-všeobecná část týkající se znalostí občanů o krizovém řízení.

Vyhodnocení dotazníku

A základní údaje o dotazovaných

Věk	od-do včetně	ženy	muži	celkem
1. skupina	10-20	15	15	30
2. skupina	20-30	15	15	30
3. skupina	30-40	20	10	30
4. skupina	40- a více	10	20	30
			celkem	120

Vzdělání	základní	vyučen	středoškolské	vysokoškolské
1. skupina	25	2	3	0
2. skupina	0	13	17	0
3. skupina	0	11	19	0
4. skupina	0	17	12	1

Jednotlivým částem města jsem přiřadila čísla: 1- jako nejvíce ohrožená část až po 4 jako nejméně ohrožená část.

Část města	Kerhartice 1	Hylváty 2	Podměstí 3	Město 4
1. skupina	13	7	8	2
2. skupina	5	4	12	9
3. skupina	12	8	0	10
4. skupina	9	7	4	10

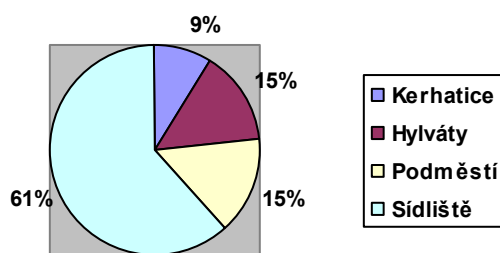
B Zkušenost občanů s krizovými situacemi v minulosti

1) Byli jste v místě svého bydliště účastníky nějaké mimořádné události?

Pro tuto otázku je nejvíce zajímavé vyhodnocení z hlediska bydliště. Oblast 1 a 2 Kerhartice a Hylváty leží v úrovni hladiny řek. Oblast 3 – Podměstí je jen na mírném vyvýšení i zde tedy hrozí nebezpečí povodní. Oblast 4 je na kopci a není ohrožena.

Odpovědi **NE**: Již na první pohled je patrné, že odpovědi korespondují s mírou ohrožení oblastí. Mimořádné situace, jako je vichřice, požár, havárie nepostihuje tolik účastníků a je méně častou událostí. Ti, kdo v této otázce odpověděli ANO, byli blíže dotázáni viz otázka č. 2.

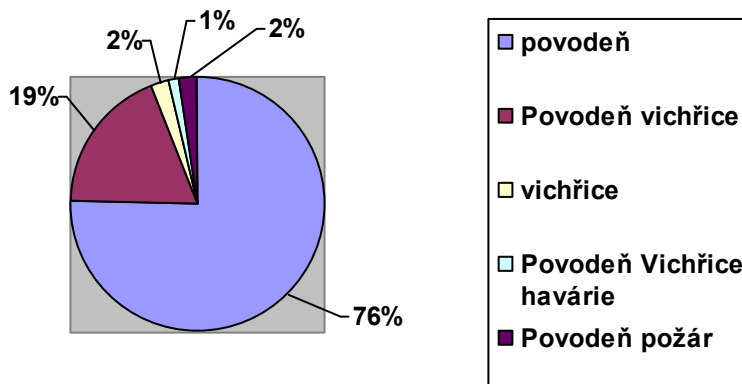
Počet odpovědí NE			
Kerhartice	Hylváty	Podměstí	město
3	5	5	21

Je zde patrné, že ze 120 dotázaných pouze 34 nebylo účastníkem žádné mimořádné situace.

2) Ti, kdo jste odpověděli v 1. otázce ANO vypište, jaké události jste byli účastníky.

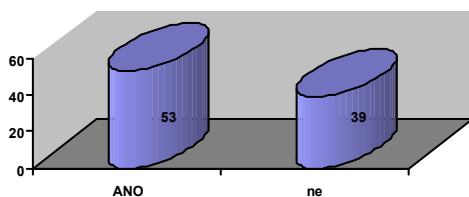
Povodeň	Povodeň vichřice	Vichřice	Povodeň Vichřice Havárie	Povodeň Požár
64	16	2	1	2

3) Byli jste včas informováni o blížícím se nebezpečí?

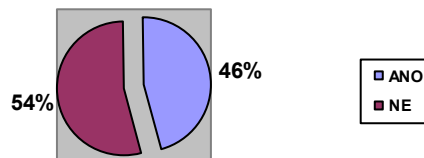
	kerhartice	Hylváty	Podměstí	město
ANO	10	14	8	21
NE	11	9	13	6
BEZ ODPOVĚDI	9	7	9	3

Celkem odpovědělo 92 dotazovaných a ANO odpovědělo více jak 50 %. Je to však tak málo přes 50%, že výsledek není nijak potěšující.

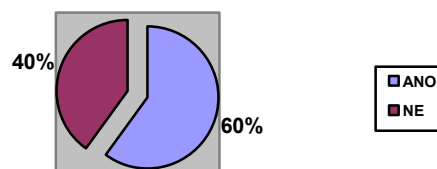

Rozhodně zajímavé je členění odpovědí dle místa bydliště

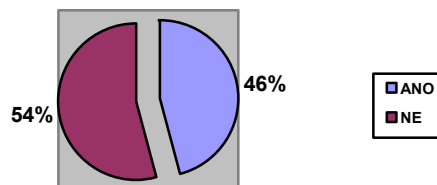
Kerhartice	ANO	NE
	16	19

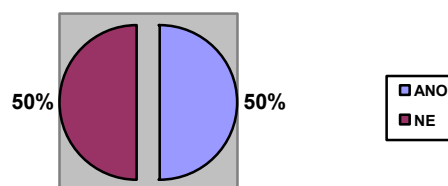
Hylváty	ANO	NE
	15	10

Podměstí	ANO	NE
	17	5

město	ANO	NE
	5	5

Lze říci, že u oblastí 2, 3, 4 je informovanost vyšší, než u oblasti 1. Tato oblast je však nejvíce riziková z hlediska případných povodní. Je tedy patrné, že informovanost v této části města není pravděpodobně dostatečná. Celkově však nutno říci, že výsledek nevyznívá nijak špatně.

Pokusme se prověřit, zda místo bydliště má vliv na odpovědi dotazovaných pomocí Testu nezávislosti chí-kvadrát. Ptáme se, zda existuje závislost mezi místem bydliště a

jejich odpověďmi. Jako hypotézu H_0 tedy položíme otázku zda závislost existuje a H_1 - nesou závislé. Počet dotazovaných je 120. Hladinu významnosti vezměme $\alpha = 0,05$.

Aritmetický průměr četností

bydliště	Kerhartice	Hylváty	Podměstí	město	suma
ANO	10	14	8	21	53
NE	11	9	13	6	39
Bez odpovědi	9	7	9	3	28
SUMA	30	30	30	30	120

$$\chi^2 = \frac{(10-13,25)^2}{13,25} + \frac{(14-13,25)^2}{13,25} + \frac{(8-13,25)^2}{13,25} + \frac{(21-13,25)^2}{13,25} + \frac{(11-9,75)^2}{9,75} + \frac{(9-9,75)^2}{9,75} + \frac{(13-9,75)^2}{9,75} + \frac{(6-9,75)^2}{9,75} + \frac{(9-7)^2}{7} + \frac{(7-7)^2}{7} + \frac{(9-7)^2}{7} + \frac{(3-7)^2}{7} = 13,609$$

Zvolíme hladinu významnosti $\alpha = 0,05$

Stupně volnosti $r-1 = 3-1=2$ $s-1 = 4-1=3$ $n=6$

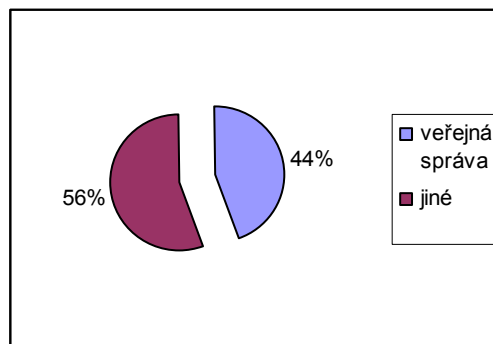
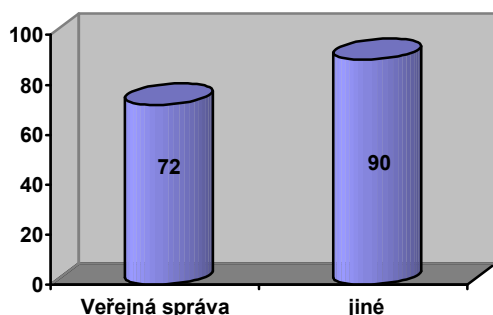
Kritická oblast dle tabulek 12,5916

Oblast testovacího kritéria padla do kritické oblasti. Hypotézu H_0 zamítáme a potvrzujeme H_1 . Mezi místem bydliště a odpověďmi dotazovaných existuje závislost.

4) Jakým způsobem jste se o blížícím nebezpečí dozvěděli?

	A				B			
	média	mluvící sirény	městská policie	hasiči	sousedé	známí	jiné	Bez odpovědi
Kerhartice	4	5	10	1	12	11	1	8
Hylváty	4	3	14	1	6	5	0	8
Podměstí	3	2	5	1	4	2	1	13
město	9	1	7	2	8	6	1	4
Suma	20	11	36	5	30	24	3	33

Vyšší počet odpovědí je způsoben tím, že někteří odpověděli více možnostmi. Pokud zahrneme pod část A získání informací z iniciativy veřejné správy a pod část B odpovědi z jiných zdrojů, pak výsledek bude vypadat následovně :

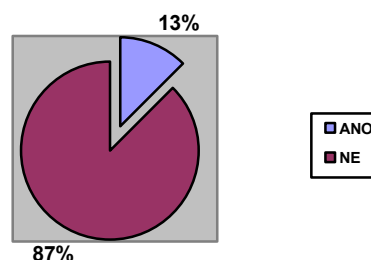
Z odpovědí v části B vyplývá, že situace v informovanosti dle zkušeností občanů za minulá období není tak úplně špatná. Převážně je to půl na půl. Přesto pro oblasti jako jsou Kerhartice či Hylváty je tato situace určitě nedostačující.

C Současný stav komunikace městské správy a občanů

V této části jsou otázky zaměřeny na současnou informovanost občanů města Ústí nad Orlicí o opatřeních, která byla učiněna pro zlepšení snížení rizika v případě mimořádné události. Pro tuto část dotazníku jsem zvolila porovnání odpovědí dle věkových kategorií, nikoli dle místa bydliště. Mým cílem, bylo zjistit, jak jednotlivé věkové kategorie vnímají různé podněty od městského zastupitelstva a zda je informovanost občanů nějak spjata s jejich věkem.

5) Víte o možnosti uložit své telefonní číslo na městském úřadě? Na toto číslo v případě blížícího se nebezpečí budete prostřednictvím SMS varováni.

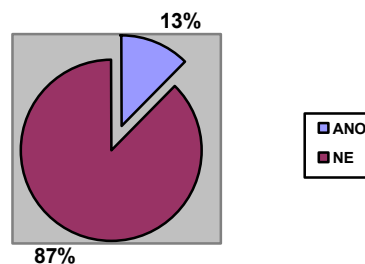
věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	1	4	4	6
NE	29	26	26	24

Přesto, že informovanost na tuto otázku byla velmi nízká, je zde naprosto patrné, že s vyšším věkem se informovanost zvyšovala.

6) Znáte povinnost uložení vypracovaného evakuačního plánu svého domu na městském úřadě pro oblasti ohrožené povodní?

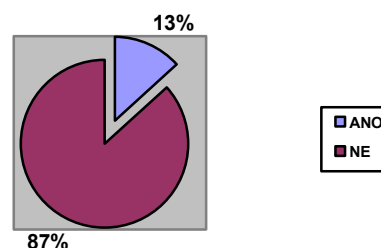
věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	0	5	3	7
NE	30	25	27	23

I u této otázky můžeme pozorovat stejnou tendenci jako u otázky č. 5.

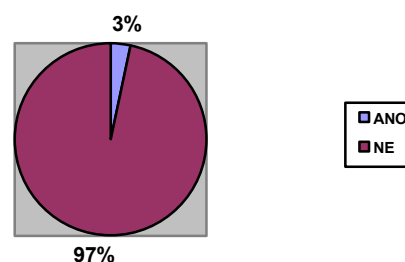
7) Víte, kam nahlásit telefonní číslo a odevzdat evakuační plán?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	5	2	5	4
NE	25	28	25	26

8) Víte, jak by měl vypadat povodňový plán?

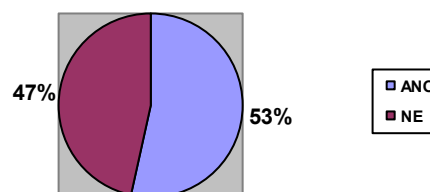
věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	3	0	1	0
NE	27	30	29	30

Odpovědi 5, 6, 7 a 8 byly zaměřeny na znalost místních opatření ohledně krizových situací. Průměrná odpověď ANO je zde zastoupena pouze 10,5 %. O opatřeních se tedy mezi občany téměř neví. U 3 otázek ze 4 je také pravidlem, že vyšší znalost je spíše u starších občanů.

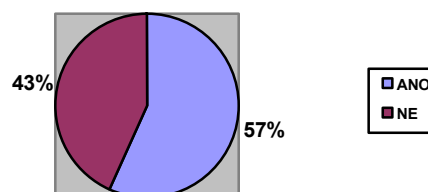
9) Čtete pravidelně Ústecký zpravodaj?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	8	14	16	26
NE	22	16	14	4

10) Sledujete pravidelně na místním TV kanále OIK zprávy z regionu?

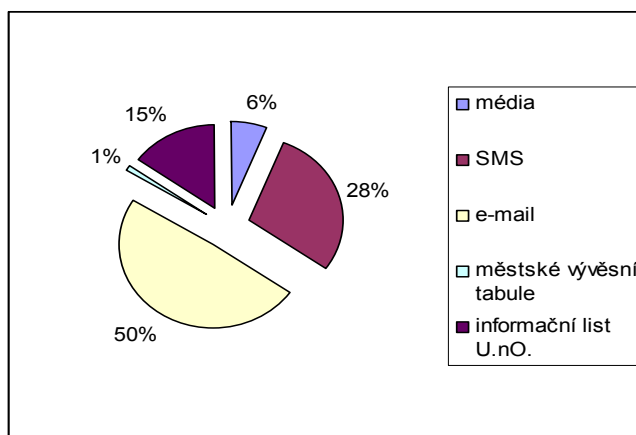
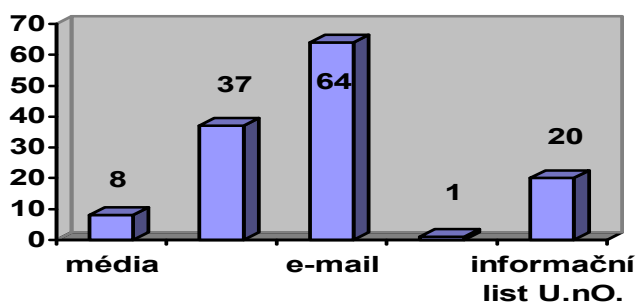
věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	18	15	21	14
NE	12	15	9	16

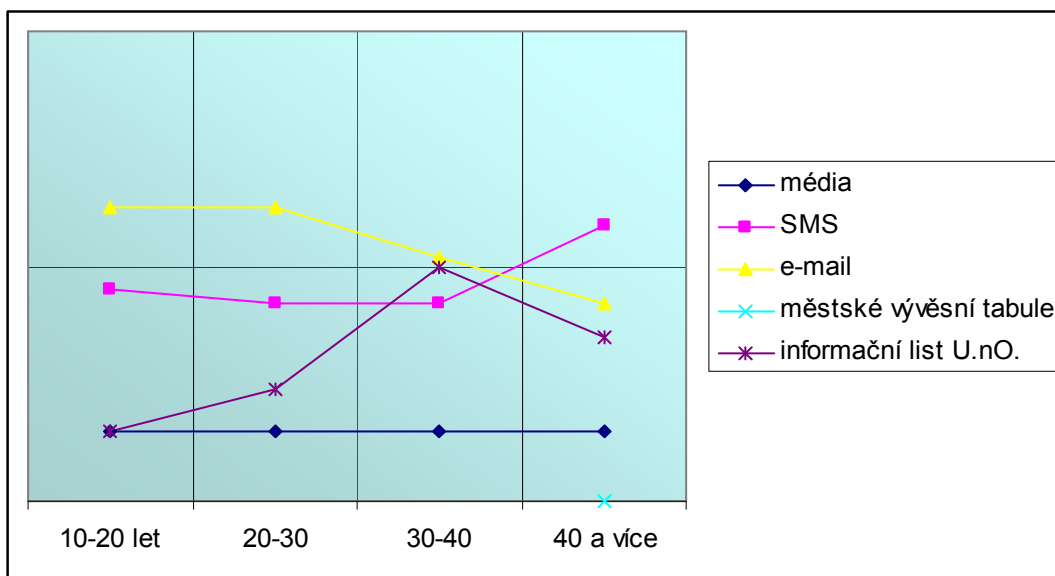
U otázky 9 a 10 je patrné, že noviny a televizi sleduje a čte alespoň polovina občanů. To by jistě stálo za zamyšlení pro zlepšení informovanosti občanů.

11) Jaká forma komunikace s městskou správou by vám nejvíce vyhovovala?

	média	SMS	e-mail	městské vývěsní tabule	informační list U.nO.
10-20 let	2	8	18	0	2
20-30	2	7	18	0	3
30-40	2	7	11	0	10
40 a více	2	15	7	1	5
suma	8	37	64	1	20

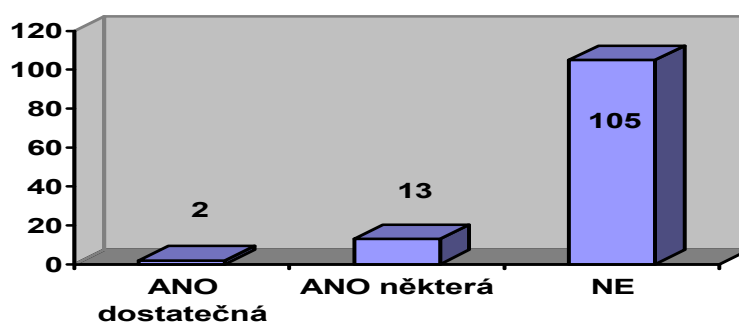
Pro komunikaci si občané nejčastěji volili e-mail, po té SMS a jako třetí nejčastější odpověď byl Ústecký zpravodaj. V závislosti s věkem tato odpověď platí ve třech ze čtyř případů.

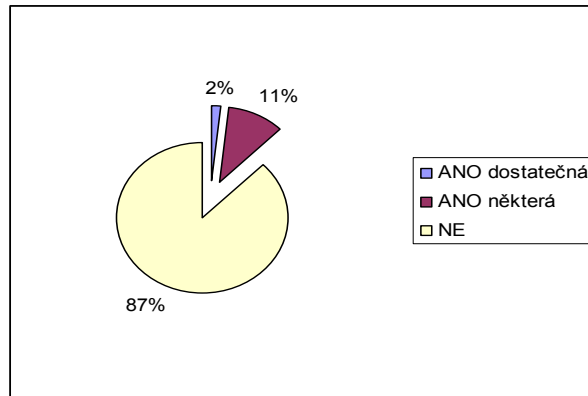

Na tomto grafu je velmi dobře patrné jak malé oblibě se těší vývěsní městské tabule. Pokud se informace nedostane přímo k lidem domů, sami občané ji nevyhledávají. Je zde také zřejmá záliba nejmladší generace v mobilních telefonech a internetu.

12) Byla učiněna nějaká opatření pro zamezení či předejití povodním podobného rozsahu jako v minulosti?

	ANO dostatečná	ANO některá	NE
10-20 let	0	2	28
20-30	0	2	28
30-40	2	3	25
40 a více	0	6	24
suma	2	13	105

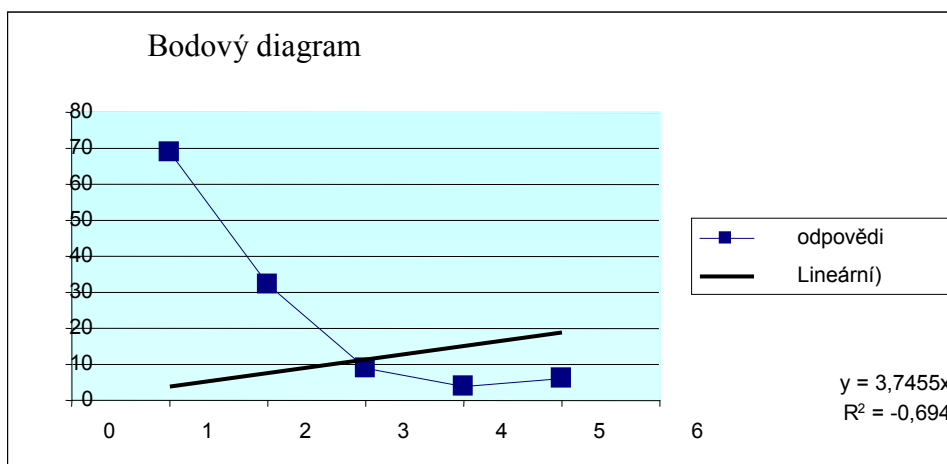
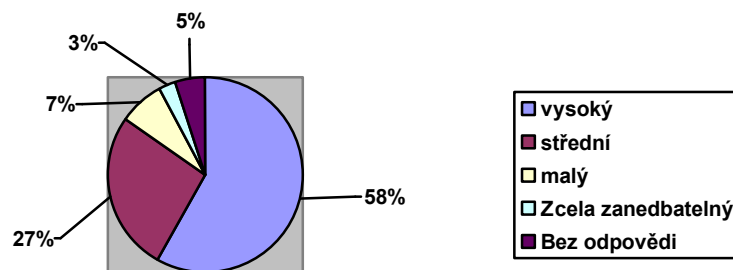

Již na první pohled je zde patrný negativní názor obyvatelstva. 87% dotazovaných odpovědělo, že nebyla učiněna žádná opatření k zamezení škod při případných mimořádných událostech v budoucnosti. Takto jednoznačný výsledek není třeba podrobovat dalším výpočtům.

13) Jaký význam dle vašeho názoru a zkušeností mají krizové scénáře pro ochranu obyvatel v regionech?

	vysoký	střední	malý	Zcela zanedbatelný	Bez odpovědi
Odpovědi v %	58	26,7	7,4	2,9	5
Přiřazení pro vážený průměr	5	4	3	2	1

Aritmetický průměr $x = 24$

Pokud jednotlivým odpovědím přiřadíme znaky od 1 do 5, získáme vážený průměr.

Vážený průměr $x' = 4,2833$

Vzhledem k tomu že číslo 5 jsem přiřadila k odpovědi s nejvyšším významem můžeme konstatovat, že občané této problematice přikládají vysokou míru významnosti.

Modus (nejčastější hodnota) $\hat{x} = 69$

Medián (hodnota blížící se středu) $\tilde{x} = 20,5$

Rozptyl $S^2 = 759,5$

Směrodatná odchylka (měří rozptýlenost kolem průměru) $S = 27,6$

Pro posouzení relativní velikosti rozptýlenosti dat vzhledem k průměru:

Variační koeficient $V = 115\%$

14) Kdo by se měl zabývat zpracováním krizových scénářů v jednotlivých regionech?

Počet odpovědí -120

1 plán ústřední-pro lepší jednotnost při krizovém řízení	Individuelní plány zpracované na úrovni jednotlivých regionů-pro lepší zaměření dle individuálních podmínek na území	Kombinace obou předcházejících-základ centrální, doplněno z regionů
9 %	19 %	72 %
1	2	3

Aritmetický průměr $x = 40$

Pokud jednotlivým odpovědím přiřadíme znaky od 1 do 3, získáme vážený průměr.

Vážený průměr $x' = 1,83$

Vzhledem k tomu že číslo 3 jsem přiřadila k odpovědi s nejvyšším významem, můžeme konstatovat. Více jak polovina občanů této problematice přikládá velký význam a považují kombinaci metod plánování za nejlepší.

Rozptyl $S^2 = 1 623$

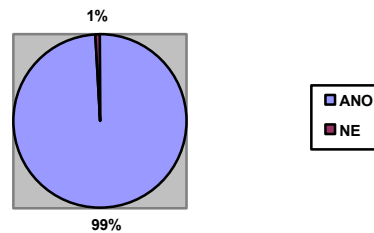
Směrodatná odchylka (měří rozptýlenost kolem průměru) $S = 40,286$

Variační koeficient $V = 100,7\%$

D Všeobecná část týkající se znalostí občanů o krizovém řízení

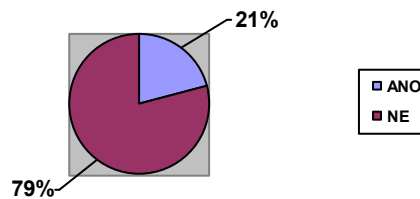
15) Znáte důležitá čísla linek tísňového volání?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	30	30	30	29
NE	0	0	0	1

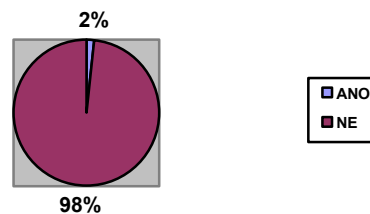
16) Víte, že na městském úřadě existuje funkce „pracovník krizového řízení“?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	0	2	9	14
NE	30	28	21	16

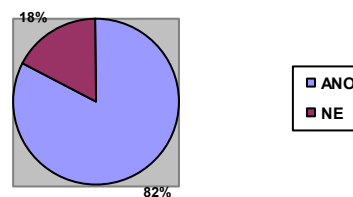
17) Víte, jaká je jeho pracovní náplň?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	0	0	1	1
NE	30	30	29	29

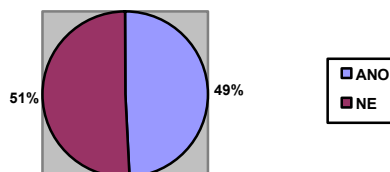
18) Víte, co znamená zkratka IZS?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	30	25	19	25
NE	0	5	11	5

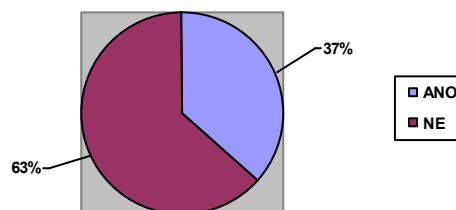
19) Znáte, jaký je obsah evakuačního zavazadla?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	14	14	18	13
NE	16	16	12	17

20) Víte, co znamená, když je vyhlášen 1. 2. a 3. povodňový stupeň?

věk	10-20	20-30	30-40	40a více
ANO	11	11	9	13
NE	19	19	21	17

Otázky 15 až 20 jsou záměrně položeny tak, aby se odpovědi daly zpracovat ve vztahu k věku dotazovaných. Zajímalo mě, zda věk má nějakou souvislost se znalostmi dotazovaných. Jako nejvhodnější metodu jsem zvolila Test nezávislosti chí-kvadrát. Ptáme se, zda existuje závislost mezi věkem dotazovaných a jejich znalostmi. Jako hypotézu H_0 tedy považujeme otázku, zda závislost existuje a H_1 – nejsou závislé. Počet dotazovaných byl 120. Pro jednotlivé věkové kategorie vypočítáme aritmetické průměry odpovědí ANO a NE.

Výpočty aritmetického průměru:

Věk 10-20 let

Všechny četnosti odpovědí ANO $30+0+0+30+14+11=85$ $85:6 = 14,17$

Všechny četnosti odpovědí NE $0+30+30+0+16+19=95$ $95:6 = 15,83$

Věk 20-30 let

Všechny četnosti odpovědí ANO $30+2+0+25+14+11=82$ $82:6 = 13,67$

Všechny četnosti odpovědí NE $0+28+30+5+16+19=98$ $98:6 = 16,33$

Věk 30-40 let

Všechny četnosti odpovědí ANO $30+9+1+19+18+9=86$ $86:6 = 14,33$

Všechny četnosti odpovědí NE $0+21+29+11+12+21=94$ $94:6 = 15,67$

Věk 40 a více

Všechny četnosti odpovědí ANO $29+14+1+25+13+13=95$ $95:6 = 15,83$

Všechny četnosti odpovědí NE $1+16+29+5+17+17=85$ $85:6 = 14,17$

Aritmetický průměr četností

Věk	10-20	20-30	30-40	40 a víc	suma
ANO	14,17	13,67	14,33	15,83	58
NE	15,83	16,33	15,67	14,17	62
SUMA	30	30	30	30	120

Výpočet testovacího kritéria:

Věk	10-20	20-30	30-40	40 a víc
ANO	$\frac{58 \times 30}{120}$	$\frac{58 \times 30}{120}$	$\frac{58 \times 30}{120}$	$\frac{58 \times 30}{120}$
NE	$\frac{62 \times 30}{120}$	$\frac{62 \times 30}{120}$	$\frac{62 \times 30}{120}$	$\frac{62 \times 30}{120}$

Věk	10-20	20-30	30-40	40 a víc
ANO	14,5	14,5	14,5	14,5
NE	15,5	15,5	15,5	15,5

$$\chi^2 = \frac{(14,17 - 14,5)^2}{14,5} + \frac{(13,67 - 14,5)^2}{14,5} + \frac{(14,33 - 14,5)^2}{14,5} + \frac{(15,83 - 14,5)^2}{14,5} + \frac{(15,83 - 15,5)^2}{15,5} + \frac{(16,33 - 15,5)^2}{15,5} + \frac{(15,67 - 15,5)^2}{15,5} + \frac{(14,17 - 15,5)^2}{15,5} = 0,34636$$

Zvolíme hladinu významnosti $\alpha = 0,05$

Stupně volnosti $r-1 = 2-1=1$ a $s-1 = 4-1=3$ $n=3$

Kritická oblast dle tabulek 7,81473

Oblast testovacího kritéria padla do oblasti přípustných hodnot. Hypotézu H_0 nezamítáme. Mezi věkem dotazovaných a jejich znalostmi není žádná závislost.

Závěrem pro část D můžeme konstatovat, že 50% občanů v oblasti krizového řízení má znalosti dostatečné a 50% nedostatečné. Závislost znalostí na věku dotazovaných nebyla prokázána.

Závěr vyhodnocení dotazníku:

Odpovědi v dotazníku jsem zpracovala z pohledu věku dotázaných a místa bydliště. Část A obsahuje sebrané údaje shrnuté do tabulek. S těmito údaji jsem pak pracovala dále. Část B testuje zkušenost občanů v oblasti mimořádných událostí. Je zpracována z pohledu místa bydliště. Nejvíce postižené čtvrti jsem přiřadila č. 1, nejméně č. 4. Na

otázku č. 1, zda dotázaní byli účastníky MU, odpovědělo NE pouze 34 dotázaných. Z druhé otázky pak vyplývá, že nejvíce opakovanou mimořádnou událostí pro ně byla povodeň. Ve 3 otázce dle procentuálního vyjádření dotázaných, zda byli dostatečně včas informováni o blížící se MU z pohledu místa bydliště, nevyplýnul rozdíl dostatečně jasně. Proto jsem tuto otázku podrobila testu nezávislosti. Z něj pak jednoznačně vyplývá závislost odpovědí na místě bydliště dotazovaných. V otázce č. 4 byli dotázáni na způsob, jakým se o blížícím se nebezpečí dozvěděli. Dle odpovědí převažovaly jiné zdroje než informace veřejné správy. Díl C je zaměřen na současný stav komunikace městské správy a občanů. Otázky 5, 6, 7 a 8 jsou zaměřené na informovanost občanů ohledně opatření, která dělá město v oblasti krizového řízení. Z otázek vyplývá, že informovanost občanů je mizivá. Přesto, že občané čtou Ústecký zpravodaj a poslouchají místní vysílání TV, odpovědi na otázky 9, 10, kde 53% a 57% občanů odpovědělo kladně. Jejich znalosti o aktivitách města v oblasti krizového řízení jsou však mizivé a není zde markantního rozdílu, ani co se týče věku občanů. Z otázky 12 je patrný jejich názor o velmi malé aktivitě města v této oblasti 87% dotázaných odpovědělo NE. To si odporuje s otázkami 5, 6, 7, 8 kde byla jasně patrná velmi malá znalost občanů o opatřeních, prováděných městským úřadem. Tato skutečnost jen potvrzuje teorii, kde se jasně říká o nutnosti informovat občany i přes jejich nezájem a o potřebě tuto informaci pravidelně opakovat. Přesto mají občané poměrně jasný názor na nutnost plánování krizového řízení, což vyplývá z otázek 13 a 14. Část D je zaměřena na všeobecnou znalost občanů pro případ mimořádných událostí. Otázky jsou sestaveny tak, aby odpověď ANO měla u všech stejnou váhu. Je tedy žádoucí, aby hodnota odpovědí ANO byla co nejvyšší. Všechny odpovědi dopadly velmi uspokojivě, u otázky č. 15 o znalosti čísel linek tísňového volání odpovědělo ANO 99%. Krom otázky č. 17. Ukázalo se, že občané o existenci pracovníka krizového řízení na úřadě sice vědí, ale nemají vůbec žádnou představu o jeho pracovní náplni. Při bližším dotazování jsem zjistila toto. Občané se domnívají, že pracovník krizového řízení na úřadě sedí a čeká, až nějaká mimořádná událost nastane. Je tam vlastně jakoby preventivně. Nikdy se neví, kdy se co stane. A až se to stane, pak celou situaci řídí. Bohužel, tuto představu má většina dotazovaných. Zajímalo mne, zda existuje nějaká závislost mezi všeobecnými znalostmi dotázaných a jejich věkem. Zda například nejmladší skupina není více znalá z důvodu vzdělávání ve škole, nebo naopak starší občané, kteří měli dříve ve školách brannou výchovu, tehdy poměrně intenzivně vyučovanou, nemají před ostatními skupinami náskok. Proto jsem provedla test nezávislosti. Výsledek však vyšel nad očekávání příznivě. Závislost na věku a vzdělání se nepotvrdila. Informovanost občanů je tedy rovnoměrně rozložená a to je jako závěr velmi pozitivní.

Závěr :

Na celém světě roste hrozba, již nazýváme všeobecně mimořádnou událostí. Její formy jsou tak různorodé, že postupně zasahují do všech oblastí. Ať již je původ v přírodě, či je strůjcem člověk, dopady bývají vždy děsivé. Při tak velkém nárůstu je nutno se bránit. Proto se nejdříve objevují jednotlivé složky, jako jsou Hasičské záchranné sbory, policie, zdravotní zařízení, rychlá záchranná služba. Při jejich zásazích však postupně docházelo k duplicitě činností. Bylo patrné, že bez správné komunikace a organizace, nebudou zásahy nikdy tak rychlé a s co nejmenšími finančními dopady. Pro nastalou situaci však bylo nejdříve nutné vytvořit příslušnou legislativu. Legislativa však potřebuje naprosto přesnou terminologii, aby bylo jednoznačné o čem se v zákoně jedná. Terminologie v této oblasti není rozhodně jednoduchou záležitostí. Je to patrné v kapitole 1. 1. Vymezení pojmů na grafu 1-1 mimořádné situace, převzatého z literatury: „PROCHÁZKOVÁ, D., ŘÍHA, J.: *Krizové řízení*.“ Tento graf je velice nešťastně sestaven a jeho správné řešení uvádím v následujícím grafu 1-2 mimořádné události i s vysvětlením. Pro jeho vytvoření jsem se spíše přiklonila k materiálům autorů: „ROUDNÝ, R., LINHART, P., *Krizový management I, ochrana obyvatelstva, mimořádné události*.“ O to složitější situace v oblasti terminologií je z důvodu nutnosti sjednocení pojmů pro celou Evropu a svět. Jednotné postupy usnadňují komunikaci, zrychlují a zlepšují nápravná opatření.

Na základech terminologie a legislativy se mohl začít formovat obor krizové řízení. Byla nastavena pravidla postupu řízení. Touto částí se zabývám v 1. kapitole díl 1. 4.

Ve druhé kapitole jsem se pokusila objasnit rozdělení krizových situací. Tato část je důležitá pro vhodnější zvolení postupu a komunikace. Jestliže víme, jaká krizová situace nastane, můžeme cíleněji postupovat. V druhé části této kapitoly jsem se pokusila vymezit možné reálné hrozby a rizika pro budoucí svět a z nich pak vyloučit ty, které reálně připadají v úvahu pro Českou republiku.

Se znalostí konkrétní krizové situace, na základě vytvořené terminologie a legislativy, se sestaveným postupem krizového řízení pak lze konkretizovat útvary, jež by se měly krizovou situací zabývat. Tyto orgány a složky jsem přiblížila v kapitole č. 3. Jako součást této kapitoly jsem také zvolila výchovu jak veřejné správy na straně jedné, tak občanů na straně druhé ke krizovým situacím. Tato část je velmi důležitá, neboť pomáhá mnohému předejít.

Všechny tyto kroky směřují k jednomu. K nastavení správné komunikace. Nestačí mít jednotlivé záchranné složky, nastavenou legislativu, ale musíme mít způsob, jak co nejrychleji a nejúčinněji se domluvit. V kapitole č. 4 v bodech 4.1 a 4.2 se zabývám komunikací jak uvnitř veřejné správy a složek záchranného systému, tak vně směrem k občanům. Protože mě zajímalo, zda tato veškerá opatření dokáží vnímat, ocenit a v životě uplatnit samotní občané, pokusila jsem se sestavit dotazníkové šetření ve

vztahu komunikace veřejné správy s občany. Výsledky šetření uvádím na konci 4. kapitoly.

Co říci závěrem? Domnívám se, že v oblasti krizového řízení se celorepublikově udělal opravdu velký kus práce. Legislativa sice ještě není, tak jak by bylo potřeba, ale základy jsou stanoveny. V oblasti školení pracovníků krizového řízení je na velmi dobré úrovni a pracovníci Integrovaného Záchraného Systému jsou na vysoké profesní úrovni. Čím více se pak blížíme na nižší úrovni, na jednotlivé obce tím pocítujeme ještě určité nedostatky v komunikaci s občany. Na základě výsledků dotazníkového šetření však musím říci, že je to spíše způsobeno povahou člověka. Lidé mají snahu nastalé situace podceňovat, nejsou ochotni vynakládat vlastní finanční prostředky na nějaké zabezpečení sebe sama do budoucna a ani se nijak zvlášť sami nezajímají o informace v této oblasti. Proto je zde tolik nezastupitelná úloha státu, který tyto informace musí občanům vnútit tou nejschůdnější a nenásilnou formou komunikace a to je jak se domnívám televize, rozhlas, školství a povinnost zaměstnavatelů provádět různá školení svých pracovníků pro případ mimořádných událostí.

Na základě vlastního šetření stavu komunikace Veřejné správy a občanů v krizovém řízení bych navrhovala tyto opatření : Všeobecná znalost občanů o základním chování za mimořádné události, znalost krizových telefonních linek je dle výsledků na dobré úrovni. Proto trend, který stát nastartoval formou vzdělávání ve školách, letáky na veřejných prostranstvích, ale především krátké šoty v televizi a rozhlase se jeví jako účinné a jejich prohloubením se dosáhne jistě dobrých výsledků. O práci Veřejné správy na místní úrovni v oblasti krizového řízení však občané nevědí téměř nic. Bylo by velmi vhodné, aby byla činnost krizových pracovníků více přiblížena občanům například formou vhodně voleného zpravodajství z městských úřadů na místních televizních kanálech, v městských informačních zpravodajích či formou besed na školách. Jako velmi vhodné bych také viděla užší spolupráci s místními firmami. Zde by mohla být prováděna osvěta pravidelně, např. jednou ročně s jejich zaměstnanci a pracovníky krizového řízení městského úřadu krátkou max. 1 hodinovou debatou, kde by mohli být občané blíže informováni o některých specifických situacích pro daný region v oblasti mimořádných situací a možnostech ochrany.

Domnívám se, že cíle, stanovené v úvodu práce, jsem splnila.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY :

- [1] ROUDNÝ, R., LINHART, P. *Krizový management III. - Teorie a praxe rizika*. Vyd. 1. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 174s. ISBN 80-7194-924-8.
- [2] PROCHÁZKOVÁ, D.,ŘÍHA, J.,Česko, Hasičský záchranný sbor. *Krizové řízení*, Vyd. 1. Praha : Ministerstvo vnitra, Hasičský záchranný sbor ČR, 2004. 226s. ISBN 80-86640-30-2
- [3] ROUDNÝ, R., LINHART, P. *Krizový management I - ochrana obyvatelstva, mimořádné události*, Vyd. 1. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2005. 97s. ISBN 80-7194-674-5
- [4] *Zákony a vyhlášky platné pro Českou Republiku*
- [5] LINHART, P., ROUDNÝ, R. *Ochrana obyvatelstva a terorismus*, Vyd. 1. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2008. 237s.
- [6] FOTR, J., ŠVECOVÁ, L., DĚDINA, J., HRŮZOVÁ, H., RICHTER, J. *Manažerské rozhodování*, Vyd. 1. Praha : Ekopress, 2006. 207s. ISBN 80-86929-15-9
- [7] LINHART, P.: *Studijní materiály ke komunikaci v krizích*, Univerzita Pardubice
- [8] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Katastrofa>
- [9] MAŠEK, I., ČVUT v Brně, Chemická fakulta: *Organizace přípravy a realizace koncepce státu v přípravě krizového managementu a ochraně obyvatelstva na úrovni region, okres, obec*, Sborník přednášek, 1. WORKSHOP ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ, Brno, 13. září 2002. Vyd. 1. Brno : Vutium, 2002. 64s. ISBN 80-214-2241-6
- [10] MV-Generální ředitelství HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč pracoviště komunikačních a informačních systémů: *Varování a tísňové informování obyvatelstva a vyrozumění*.
- [11] HORÁK, R. a kol., *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004. 407s. ISBN 80-7201-471-4
- [12] SMEJKAL, V.,RAIS, K., *Řízení rizik*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2003. 270s. ISBN 80-247-0198-7
- [13] PLAŇAVA, I. *Průvodce mezilidskou komunikací : přístupy – dovednosti – poruchy*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2005. 146s. ISBN 80-247-0858-2
- [14] DE VITO, JOSEPH, A., REZEK, J., *Základy mezilidské komunikace*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2008. 502s. ISBN 978 – 80-247-2018 -0
- [15] THOMPSON, ROSEMARY, A., *Crisis Intervention and Crisis Management : Strategie that work in schools and communities*. New York : Brunner – Routledge, 2004. 308s. angličtina, 0-415-94494-5
- [16] VONDRÁČEK, L. ROSICKÝ, A., *Informační management: pojetí, poslání a aplikace*. Vyd. 1. Praha : Management Press, 1997. 146s. ISBN 80-85943-35-2

- [17] KUBANOVÁ, J., *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. Vyd. 2. Bratislava : Statis, 2004. 249s. ISBN 80-85659-37-9
- [18] LINHART, P. MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR., *Některé otázky ochrany společnosti*. Vyd. 1. Praha : Tiskárna Ministerstva vnitra, 2005. 95s. ISBN 80-86640-43-4
- [19] www.mvcr.cz – stránky Ministerstva vnitra České republiky
- [20] www.sshr.cz – stránky Správy státních hmotných rezerv, Ústřední orgán státní správy
- [21] www.krizove-rizeni.cz – stránky Krizové řízení, Portál pro podporu krizového a havarijního plánování a řízení
- [22] www.pmo.cz – stránky Povodí Moravy, aktuální zprávy
- [23] www.env.cz – stránky Ministerstvo životního prostředí České republiky
- [24] www.czso.cz – stránky Český statistický úřad

Seznam tabulek:

TABULKA 1-1-INFORMOVANOST LIDÍ O TERMINOLOGII KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	8
TABULKA 1-2 -MĚŘENÍ VELIKOSTI RIZIKA.....	10
TABULKA 1-3-KRIZOVÉ STAVY.....	13
TABULKA 1-4 -LEGISLATIVA V OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	14
TABULKA 2-1 - MODEL 100.....	28
TABULKA 3-1-ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	32
TABULKA 3-2 - ZÁKLADNÍ SLOŽKY IZS	33
TABULKA 3-3-OCHRANA OBYVATELSTVA.....	35
TABULKA 4-1-STANDARD OBSAHU VERBÁLNÍCH INFORMACÍ UKLÁDANÝCH DO PAMĚTI ELEKTRONICKÝCH SIRÉN.....	41

Seznam grafů :

GRAF 1-1- NEŽÁDOUCÍ SITUACE.....	11
GRAF 1-2 -MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	12
GRAF 1-3 - KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	16
GRAF 2-1-ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ.....	23
GRAF 2-2- MODEL 100.....	29
GRAF 3-1-PODÍL SLOŽEK IZS NA ÚČASTI PŘI MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	34
GRAF 3-2 - JEDNODUCHÉ VYJÁDŘENÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ČINNOSTÍ ZZS	34
GRAF 4-1-PRVKY KOMUNIKAČNÍHO MODULU	39
GRAF 4-2-KOMUNIKAČNÍ SCHÉMA	44

Seznam příloh:

PŘÍLOHA 1-DOTAZNÍK.....	66
PŘÍLOHA 2-INFORMAČNÍ LETÁK	67
PŘÍLOHA 3-INFORMAČNÍ LETÁK	68
PŘÍLOHA 4-DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA TÍSŇOVÉHO VOLÁNÍ	69

Dotazník „Komunikace Veřejné Správy s občany Ústí nad Orlicí a jejich informovanost v oblasti krizového řízení“.				
část A				
☐ žena		vzdělání	☐ základní	☐ vyučen
☐ muž	věk.....		☐ středoškolské	☐ Vysokoš.
část B				
1/Byli jste v místě svého bydliště účastníky nějaké mimořádné události? ANO NE				
2/Ti,kdo odpověděli v 1. otázce ANO vypište, jaké události jste byli účastníky.				
povodeň	vichřice	dopravní nehoda	požár	jiné
3/ Byli jste včas informováni o blížícím se nebezpečí? ANO NE				
4/Jakým způsobem jste se o blížícím se nebezpečí dozvěděli?		sousedé	známí	média
		městská policie	hasiči	městský rozhlas jiné
část C				
5/Víte o možnosti uložit své telefonní číslo na městském úřadě? Na toto číslo v případě blížícího se nebezpečí budete prostřednictvím SMS varováni.				
ANO NE				
6/ Znáte povinnost uložení vypracovaného evakuačního plánu svého domu na městském úřadě pro oblasti ohrožené povodněmi?				
ANO NE				
7/ Víte, kam nahlásit telefonní číslo a odevzdat evakuační plán?				
ANO NE				
8/ Víte, jak by měl vypadat povodňový plán?				
ANO NE				
9/ Čtete pravidelně Ústecký zpravodaj?				
ANO NE				
10/ Sledujete pravidelně na místním TV kanále OIK zprávy z regionu?				
ANO NE				
11/ Jaká forma komunikace s městskou správou by vám nejvíce vyhovovala?				
média	SMS	e-mail	Městská vývěsní tabule	informační list U n O
12/ Byla učiněna nějaká opatření pro zamezení či předejití povodním podobného rozsahu jako v minulosti?				
ANO DOSTATEČNÁ		ANO NĚKTERÁ		NE
13) Jaký význam dle vašeho názoru a zkušeností mají krizové scénáře pro ochranu obyvatel v regionech?				
Vysoký	střední	malý	zcela zanedbatelný	bez odpovědi
14)Kdo by se měl zabývat zpracováním krizových scénářů v jednotlivých regionech?				
1 plán ústřední-pro lepší jednotnost při krizovém řízení	Individuelní plány zpracované na úrovni jednotlivých regionů-pro lepší zaměření dle individuálních podmínek na území		Kombinace obou předcházejících-základ centrální,doplňeno z regionů	
Část D				
15/ Znáte důležitá čísla linek tísňového volání?				
ANO NE				
16/Víte, že na městském úřadě existuje funkce „pracovník krizového řízení“?				
ANO NE				
17/Víte, jaká je jeho pracovní náplň?				
ANO NE				
18/Víte, co znamená zkratka IZS?				
ANO NE				
19/ Znáte, jaký je obsah evakuačního zavazadla?				
ANO NE				
20/ Víte, co znamená,když je vyhlášen : 1.2. a 3. povodňový stupeň?				
ANO NE				

Včasné zavolání může zachránit životy

TÍŠŇOVÉ VOLÁNÍ / EMERGENCY CALL / NOTRUF

112

V případě hrozícího nebezpečí nebo vzniku mimořádné události volejte tísňovou linku 112 a uveďte

- co se stalo
- kde se to stalo
- jméno a telefonní číslo

Sdělení Ministerstva vnitra ČR:
Současné zůstávají v platnosti národní čísla tísňového volání – 150 hasiči, 155 zdravotnická záchranná služba, 158 policie a 156 městská policie.

Včasné zavolání může zachránit životy

TÍŠŇOVÉ VOLÁNÍ / EMERGENCY CALL / NOTRUF

112

Jste-li svědkem nebo účastníkem mimořádné události, volejte tísňovou linku 112

- zachovejte klid
- v rámci svých možností poskytněte pomoc ostatním
- dbejte pokynů záchranářů a policistů

Sdělení Ministerstva vnitra ČR:
Současné zůstávají v platnosti národní čísla tísňového volání – 150 hasiči, 155 zdravotnická záchranná služba, 158 policie a 156 městská policie.

010082701-02 Maso AA VZ 27.3.2006 11:27 str. 1

Včasné zavolání může zachránit životy

TÍŠŇOVÉ VOLÁNÍ / EMERGENCY CALL / NOTRUF

112

Co dělat v případě požáru

- chránit si dýchací cesty
- pokusit se uhasit požár nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření
- v rámci svých možností poskytnout pomoc ostatním
- co nejdříve opustit zasazený prostor
- přivolat hasiče

Sdělení Ministerstva vnitra ČR: Současné zůstávají v platnosti národní čísla tísňového volání – 150 hasiči, 155 zdravotnická záchranná služba, 158 policie a 156 městská policie.

010082701-02 Maso AA VZ 27.3.2006 11:29 str. 6

Včasné zavolání může zachránit životy

TÍŠŇOVÉ VOLÁNÍ / EMERGENCY CALL / NOTRUF

112

Jestliže se při požáru ocitnete v situaci, kdy je nutno si chránit dýchací cesty, řiďte se následujícími pokyny

- nos i ústa si chráňte jakoukoliv textilií (např. složeným kapesníkem, šálou, svetrem apod.)
- textilií pokud možno navlhčete, zvýšíte tím její filtrační účinnost
- pohybujte se co nejdříve u země, je tam menší koncentrace zplodin
- co nejdříve opusťte zakouřený prostor

Sdělení Ministerstva vnitra ČR: Současné zůstávají v platnosti národní čísla tísňového volání – 150 hasiči, 155 zdravotnická záchranná služba, 158 policie a 156 městská policie.

JAK SE ZACHOVAT PŘI EVAKUACI

Evakuace z ohrožených prostorů při nařízené evakuaci

- **Dodržujeme pokyny** těch, kteří organizují nebo zajišťují evakuaci – obecního úřadu, zaměstnavatele nebo veditele zsehu.
- Před opuštěním bytu/domu **uhásíme otevřený oheň v topidlech.**
- **Vypneme elektrické spotřebiče** mimo ledniček a mrazáček.
- **Uzavřeme přívad vody a plynu.**
- **Dětem** vložíme do kapsy oděvu **cedulku se jménem a adresou.**
- Vezmeme si **evakuační zavazadlo**, uzmkneme byt a dostavíme se na určené místo nebo k evakuaci použijeme vlastní osobní vozidlo.

TISŇOVÉ VOLÁNÍ
EMERGENCY CALL
NOTRUF

112

LINKY TISŇOVÉHO VOLÁNÍ

112	Jednotné evropské číslo tishového volání
150	Hasičský záchranný sbor ČR
155	Zdravotnická záchranná služba
158	Police ČR
156	Městská policie

Hasičský záchranný sbor ČR

Včasné zavolání může zachránit životy

TISŇOVÉ VOLÁNÍ / EMERGENCY CALL / NOTRUF

112

Nález podezřelého zavazadla

- zavazadlo neotvírejte ani nepřemísťte
- nález ohlaste pracovníku hromadné přepravy
- jestliže není někdo, komu nález ohlásit, volejte tishovou linku a řiďte se pokyny operátora

Sdělení Ministerstva vnitra ČR: Současné zůstávají v platnosti národní čísla tishového volání - 150 hasiči, 155 zdravotnická záchranná služba, 158 policie a 156 městská policie.

TISŇOVÉ VOLÁNÍ
EMERGENCY CALL
NOTRUF

112

LINKY TISŇOVÉHO VOLÁNÍ

112	Jednotné evropské číslo tishového volání
150	Hasičský záchranný sbor ČR
155	Zdravotnická záchranná služba
158	Police ČR
156	Městská policie

Hasičský záchranný sbor ČR

NA CO NEZAPOMENOUT PŘI EVAKUACI

Evakuační zavazadlo

K evakuaci si připravte evakuační zavazadlo.

Uložte poslouží batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo vždy označte jménem a adresou.

Co by nemělo chybět v evakuačním zavazadle:

- základní trvanlivé potraviny
- pitná voda
- jídelní potřeby
- osobní doklady
- peníze
- pojistné smlouvy
- cennosti
- přenosné rádio s rezervními bateriemi
- mobilní telefon a nabíječka
- toaletní a hygienické potřeby
- léky
- svítilna
- náhradní prádlo
- oděv
- obuv
- pláštěnka
- spací pytel nebo přikrývka
- kapesní nůž
- zápalky
- éti a další drobnosti

TISŇOVÉ VOLÁNÍ
EMERGENCY CALL
NOTRUF

112

LINKY TISŇOVÉHO VOLÁNÍ

112	Jednotné evropské číslo tishového volání
150	Hasičský záchranný sbor ČR
155	Zdravotnická záchranná služba
158	Police ČR
156	Městská policie

Hasičský záchranný sbor ČR

JAK SE ZACHOVAT PŘI VAROVNÉM SIGNÁLU

Varovný signál Všeobecná výstraha

- **Kolisavý tón sirény** po dobu 140 sekund může zaznít třikrát za sebou v cca **třiminutových intervalech.**
- **Vyhlašuje se při hrozbě nebo vzniku mimořádné události,** která může ohrozit naše životy a zdraví.
- **Když zazní varovný signál** ukryjeme se v nejbližší budově. Zavřeme dveře, okna a podle možnosti je uzamkneme. Vypneme klimatizaci a větrání. Posloucháme rádio nebo televizi a jednáme podle vydaných pokynů.
- **Akustická zkouška sirén** se provádí zpravidla každou první středu v měsíci ve 12 hodin, **nepřerušovaným tónem** sirény po dobu 140 sekund.

TISŇOVÉ VOLÁNÍ
EMERGENCY CALL
NOTRUF

112

LINKY TISŇOVÉHO VOLÁNÍ

112	Jednotné evropské číslo tishového volání
150	Hasičský záchranný sbor ČR
155	Zdravotnická záchranná služba
158	Police ČR
156	Městská policie

Hasičský záchranný sbor ČR

Důležitá telefonní čísla

KONTAKTY PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍ

Tísňové linky :

150 HASIČI

155 ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

158 MĚSTSKÁ POLICIE

112 SOS (operační středisko HZS)

-telefonní čísla v tabulce jsou příkladem možných důležitých linek –tato je pro

Středočeský kraj

Krajský úřad Středočeského kraje	257 280 100 ústředna
GŘ Hasičského záchranného sboru ČR	950 870 410 operační středisko 224 232 220 224 232 255
Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje	950 870 410 operační středisko
Policie ČR správa Středočeského kraje	974 861 100-1 služba
Územní středisko Záchrané zdravotní služby	312 666 722-3 dispečink 731 137 110 operační středisko
Stálé operační centrum Armády ČR	973 217 183 operační dozorčí
Záchranný prapor AČR Kutná Hora	973 233 441-2 spojovatelka
Záchranný prapor AČR Rakovník	973 284 160 operační důstojník 973 284 111 spojovatelka
Krajská hygienická stanice Středočeského kraje	224 914 966
Krajská veterinární správa Středočeského kraje se sídlem v Benešově	317 742 033 317 742 045
Státní rostlinolékařská správa	220 808 602
Elektřina – ČEZ Distribuce, a.s	840 840 840 zákaznická linka 840 850 860 zákaznická linka
Plyn – Středočeská plynárenská, a.s.	241 027 111 ústředna 1239 poruchová linka
Policie ČR - Letecká služba	974 838 225 dispečink 974 838 210-1 dispečink
Likvidace ropných látek – DEKONTA Kladno a.s.	475 603 949 havarijní služba 602 686 622 mobil
Centrální vodohospodářský dispečink Povodí Vltavy, a.s.	257 329 425 dispečink 257 326 310 dispečink 724 067 719 veřejná linka
Povodí Vltavy, závod Dolní Vltava	221 401 111 ústředna
závod Berounka	311 625 884 ústředna
Povodí Labe	495 088 111 ústředna
Povodí Ohře	474 636 111 ústředna
Monitorování radiační situace PRAHA	221 624 111 stálá služba 603 432 201 mobil
H.I.D. – Help in Danger – profesní sdružení záchrannářů	720 179 883 mobil

